

Sabiedrības
nenovērtēšana
un placdarms
politiķiem
(par EP vēlēšanām)

► 4. lpp.

Dziedē miesas,
dvēseles un
kontrolrabu
sāpes
(stāsta skolas medmāsa)

► 7. lpp.

Vienā naktī
demolētāji
Preiļos nodarījuši
zaudējumus
212 latu apmērā

► 10. lpp.

Staltbriedis, kaza un citi zvēri pilsētas puķu dārzā

● Jānis Utināns un viņa dzīvesbiedre Marija Graudiņa jau pieraduši pie garāmgājēju ziņkārīgajiem skatiem un nebeidzamajiem jautājumiem par daudzajām dzīvnieku un cilvēku figūrām, kas izvietotas puķu dārzā pie mājas. Ne tikai zaķi, brieži un citi zvēri, bet arī vējdzirnavas un dekoratīvā aka mērojusi ceļu uz Preiļiem no Polijas. Foto: M.Rukosuļevs

Interesanti, kādi ļaudis gan mīt mājā, kuras puķu dārzā sev dzīvesvietu atradis staltbriedis, kaza, ezis un dažnedažādi citi zvēri? Tādas domas nāk prātā tiem, kas būs pamanījuši puķu dobēs izvietotās īpatnējās dzīvnieku figūriņas Preiļos, Kalnu ielā 3, ko vietējie sauc vienkārši par pilsētas apbraucamo ceļu.

Neparastā «zvēru dārzā» saimnieks ir pensionārs Jānis Utināns:

— Par to, ka mūsmājas pamana preiļieši un garāmbraucēji, jāpateicas manam dēlam Voldemāram. Viņš ir tālbraucējs šoferis un visas pagalmā redzamās figūriņas atvedis no svešām zemēm, — teic Jāņa kungs. — Esot saskatījis, kā cilvēki poš un izdaiļo savu māju apkārtni Eiropā. Īpaši Polijā esot daudz tādu veidojumu, kas labi iederas ainavā. Voldemāram tā jau ir kolek-

cionāra interese — no katra tālāka brauciena atvest kādu figūriņu — dzīvnieka vai cilvēka tēlu. Trīs gadu laikā viņš iegādājies jau gandrīz divdesmit dažādas figūras, katrāi dārzā ir sava vieta un nozīme.

Lūk, piemēram, vējdzirnavas te noliktas ar tādu nolūku, lai mazais zēns tur nesutu graudus samalt. Meitenītei atkal rokās sētuvīte, viņa dodas puķes sēt. Taciņas malā atpūšas suns, turpat netālu savās gaitās dodas pīlīte, puķu dobei apkārt tekalē ezis. Dažām figūrām vidus ir tukšs un tās veidotas no viegla materiāla, citas — smagas kā akmens, tās gribēdams nevar no vietas izkustināt.

Māja, kas atrodas pašā ceļa malā, piesaista ne tikai garāmbraucēju interesi, kas vēlas tuvāk aplūkot neparasto sabiedrību dārzā, bet, diem-

žēl, arī garnadžus. Reiz bijis gadījums, kad te «pacieņojusies» zagļi, taču tie, citiem par mācību, ātri vien notverti.

Utināna kungs nevar saprast, ko gan īsti cilvēki dara, ja viņiem neatliek laika saņemt sētsvidu. It īpaši, ja ir pensijas gados un algotu darbu vairs nestrādā. Pa mazam bītiņam vien, pa pusstundiņai, un darbiņš padarīts — zāle applāuta, dobes izravētas, malka sakrauta. Sirmajam vīram dūsmīgs prāts uz tiem, kas lielu daļu dienas noslinko vai, vēl trakāk, pie alkohola pudeles pavada. No grādīgajiem dzērieniem visas nelaiemes ceļoties, dzērumā notiek avārijas, izceļas ugunsgrēki, iet bojā cilvēki.

Dzīvojamo māju saimnieks būvējis pats saviem spēkiem pirms vairāk nekā četrdesmit gadiem. — Centīgs biju, —

viņš saka. — Daudzus gadus «Lauktechnikā» un «Agrokūnijā» par traktoristu nostrādāju. Ja citi pie stūres sēdēja tikai noteiktās astoņas stundas, es arī virsstundu laikā — pat 10 un 12 stundas. Par to labi nopelnīju, varēju iekrāt un pamazām māju uzbūvēt. Par labu darbu saņēmti apbalvojumi — goda raksti un medaļas. Tagad gan jāsamierinās tikai ar savu un sievas pensiju, bet ar iztikšanu problēmu nav, galu galā ir taču dārzīņš, kur, čakli strādājot vasarā, var sagādāt pietiekami kartupeļu un dārzeņu visai ziemai.

Jāņa kungs gaida no reisa atbraucam dēlu Voldemāru. Retas ir tikšanās reizes, bet no ceļojuma tēva mājas pagalma izdaiļošanai vienmēr tiek atvesta kāda interesanta figūra. Kas būs šoreiz?

L.Kirillova

ZINĀS

Uz Eiropas tiešajiem maksājumiem Dienvidlatgales reģionā pieteikušies 15 340 pretendenti

Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē uz Eiropas Savienības tiešajiem maksājumiem, pēc ziņām, kas apkopotas 7. jūnijā, pieteikušies 15 340 pretendenti no Preiļu, Daugavpils un Krāslavas rajona. Tas ir krietni vairāk nekā citos reģionos, jo Latgalei raksturīgas mazas saimniecības, informē Lauku atbalsta dienesta (LAD) Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes vadītāja vietniece Ināra Lukaševiča.

Šogad uz maksājumiem pieteikumus var iesniegt līdz 14. jūnijam, kas ir pēdējā pieteikumu pieņemšanas diena. Taču, sākot jau ar 21. maiju, par katru nokavēto darba dienu LAD samazina pieteikuma atbalsta apjomu par vienu procentu. Tas nozīmē, ka 14. jūnijā jeb pēdējā pieteikuma iesniegšanas dienā atbalsts iesniedzējam tiks samazināts par 17%.

Pašlaik Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē notiek pieteikumos norādīto datu pārbaude, par kuras rezultātiem pretendents tiek informēts ar vēstuli. Kā norāda I.Lukaševiča, ja ir saņemta vēstule un tajā ir norādīts par kļūdām, tad 14 kalendāro dienu laikā obligāti ir jāatbild, nosūtot atbildes vēstuli vai ierodoties personīgi Dienvidlatgales reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē Preiļos, Mehanizatoru ielā 2a. Ja pieteikumos viss ir bijis norādīts precīzi un dati arī bijuši pareizi, uz pārvaldi nav jābrauc.

Ja pēc pieteikuma iesniegšanas ir notikušas izmaiņas ierakstītajos laukos vai situācija dabā ir savādāka nekā rakstīts pieteikumā, tad ir jāiesniedz papildinājums vai labojums.

Atgādināsim, ka tuvākajā laikā reģionālās lauksaimniecības pārvaldes darbinieki noteiktam skaitam pretendentu veiks fizisko kontroli, tas ir, kontroli saimniecībā uz vietas un pārbaudīs, vai pieteikumā norādītā kultūra un lauka platība atbilst platībai dabā. Tomēr, lai nodrošinātu efektīvu fizisko kontroli, pēc ES noteikumiem, maksājumu pretendenti tiks informēti par to 48 stundas pirms kontroles veikšanas.

Skolas gatavojas jaunu priekšmetu ieviešanai

Nedēļu ilgos kursos papildus zināšanas jauna priekšmeta — sociālās zinības — mācīšanai 5. un 6. klasēs apguva 26 rajona skolu pedagogi. Kursus apmaksāja valsts. Vairums nodarbību notika Smiltenes vidusskolas skolotājas Dainas Zelmēnes vadībā. Šī pedagoge attiecīgus kursus bija beigusi jau iepriekš un kļuvusi par multiplikatori — speciālisti, kam ir tiesības veikt citu pedagogu apmācīšanu.

Kursos pedagogi apguva zināšanas par jaunā mācību priekšmeta normatīvajiem dokumentiem un programmām, materiālus, priekšmeta vērtēšanas sistēmu. Sociālās zinības ietver veselības mācību, civilizācijas, ievadu ekonomikā, ētiku. Šī priekšmeta ieviešana bija paredzēta jaunajā mācību gadā, no valsts tika piešķirti līdzekļi pedagogu apmācībai. Taču sakarā ar to, ka mainījās valdība, arī Izglītības un zinātnes ministrijas vadība, jaunā priekšmeta iekļaušana mācību plānos šogad nenotiks. Lai to izdarītu, 5. un 6. klasēs mācāmo priekšmetu sarakstā jāizdara izmaiņas, kas nav noticis.

Šonedēļ divu dienu kursi Preiļos notiks ētikas skolotājiem, kuri jaunajā mācību gadā šo priekšmetu mācīs 1. klasēs. Savukārt kristīgās mācības, kas skolās tiks ieviestas, sākot ar 1. septembri, skolotāji zināšanas apguva Rēzeknē. Pagaidām nav skaidrs, kā rīkosies skolas ar krievu valodas apmācību, ja pirmklasnieku vecāki izvēlēšies kristīgo mācību. Šo skolu pedagogi uz kristīgās mācības skolotāju kursiem nebija pieteikušies.

Aktuālākais
nākamajā numurā:

- Māju apsaimniekošana — jaunas rūpes dzīvokļu īpašniekiem.
- Šovasar iekavējusies skābarības gatavošana mājlopiem.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Turpina samazināties Latvijas iedzīvotāju skaits

Šā gada pirmajos četros mēnešos Latvijas iedzīvotāju skaits samazinājies par 4800 cilvēkiem, liecina Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati. Maija sākumā Latvijā bija 2,314 miljoni iedzīvotāju. Gada pirmajos četros mēnešos Latvijā piedzimuši 6720 bērni, visvairāk jaundzimušo bijis martā — 1840, bet vismazāk februārī — 1500 bērnu. Salīdzinot ar pagājušā gada pirmajiem četriem mēnešiem, šogad bijis par 51 jaundzimušo mazāk. Mirušo skaits šā gada pirmajos četros mēnešos sasniedzis 11 370, kas ir par 13 vairāk nekā pēdējos četros mēnešos. Mirušo skaitam par 4650 cilvēkiem pārsniedzot dzimušo skaitu, šā gada pirmajos četros mēnešos saglabājies negatīvs dabiskais pieaugums. Šī gada pirmajos četros mēnešos Latvijā iebraukuši un uz dzīvi apmetušies 445 cilvēki, bet no Latvijas aizbraukuši 803 cilvēki.

Divām trešdaļām Latvijas skolēnu ir mobilais tālrunis un sava istaba

Viena no skolēnu pirmās nepieciešamības precēm ir mobilais tālrunis, kas Latvijā pieder 73% pamatskolas vecuma bērnu, liecina centra pret vardarbību «Dardedze» veiktā pētījuma, aptaujājot skolēnus par to, kādas preces raksturo mūsdienu jauniešu dzīves kvalitāti. Pētījuma autori secinājuši, ka starp Rīgu un Latvijas reģioniem pastāv būtiskas atšķirības. Sava mobilais tālrunis ir 82,9% Rīgas skolēnu, bet tikai 58,2% skolēnu mazpilsētās un laukos. Pētījuma autori izvirza pieņēmumu, ka Rīgas skolēniem, kuriem nav pašiem sava mobilā tālrunī, ir zemāks statuss pusaudžu vidē, un tas varētu ietekmēt pusaudžu vērtējumu. Aptaujas rezultāti liecina, ka 64% skolēnu mājās ir dators, bet 25% mājās ir interneta pieslēgums. Arī interneta nodrošinājums būtiski atšķiras Rīgā un reģionos — interneta pieslēgums mājās ir 39,5% Rīgas skolēnu, bet tikai 14,5% skolēnu mazpilsētās un lauku pilsētās. Pētījumā norādīts, ka gandrīz visām aptaujātajām ģimenēm jeb 98% mājās ir televizors, bet ar radio ir nodrošināti 96% skolēnu. 69% ģimeņu mājās ir mūzikas centrs, 56% — CD pleijers vai atskaņotājs, bet 17% — videokamera. Divām trešdaļām skolēnu jeb 69% aptaujāto ir sava istaba.

Noilguma dēļ izbeigta skrejlapu lieta

Prokuratūra noilguma dēļ nolēmusi izbeigt savulaik skandalozo Tautas partiju nomelnojušo skrejlapu krimināllietu. Šajā lietā iepriekš apsūdzētos — bijušo partijas «Latvijas ceļš» izpilddirektoru Ervīnu Straupi un tipogrāfijas «Adverts» vadītāju Igoru Švānu — prokuratūra jau atbrīvojusi no kriminālatbildības. Prokurors Sergejs Petruho sacīja: «Pirmo reizi gadās, ka, izmeklējot lietu, tik strauji mainās likumi, ka vairāki panti, pēc kuriem ierosināta lieta, vairs neeksistē.» Ta kā Satversmes tiesa par neatbilstošu Satversmei atzina Krimināllikuma pantu, kas paredz sodu par neslavas celšanu varas pārstāvim vai citai valsts amatpersonai, tas pasludināts par spēkā neesošu. Tādējādi lietā apsūdzēt varētu tikai par neslavas celšanu, bet tas ir kriminālpārkāpums, kam ir pusgada ilgs noilgums. Šis termiņš jau sen pagājis, un jūnija beigās lieta jāizbeidz, atzina prokurors. Policija 2002. gada septembrī pie LC Rīgas nodaļas biroja aizturēja Straupi un konfiscēja 40 000 pie biroja piebraukušajā automašīnā «Ford» atrastu Tautas partiju apmelojošu skrejlapu. Apstākļu noskaidrošanai Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanas birojs aizturēja arī tipogrāfijas «Adverts» vadītāju Igoru Švānu. Skrejlapu skandāla dēļ LC priekšsēdētājs, toreizējais premjers Andris Bērziņš, pieprasīja iekšlietu ministra TP pārstāvja Mareka Segliņa demisiju.

Ziņas sagatavoja T.EIste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tāl. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

DER ZINĀT

Uzmanību! Slēdzam līgumu

Juridiskai un fiziskai personai, slēdzot līgumus, noteikti būtu ieteicams rūpīgi izlasīt līguma projektu un mēģināt iedziļināties katrā līguma punkta nozīmē. Katrs līdzējs cenšas norobežoties no papildus atbildības, pienākumiem un iegūt maksimālo labumu no noslēgtā līguma augļiem. Praksē pastāv arī tā saucamie privilēģētie līgumi ar pastiprinātu vienas vai otras puses interešu aizsardzību, kas nostāda viena līdzēja intereses augstāk par otra. Ja nav saprotams tāda vai cita līguma teksts un no tā izrietošās sekas, ir vēlams konsultēties ar speciālistiem jurispriencē. Tas atmaksājas ar uzdevu, jo pasargā jūs no varbūtējām nākotnes sankcijām un ierobežojumiem.

Saskaņā ar Civillikumu līgums ir saistības, atbilstoši kurām vienai pusei ir pienākums nodot lietu, veikt darbību vai sniegt pakalpojumu, bet otrai pusei — samaksāt nolīgto cenu. Līgumu noslēgšanas vispārējo kārtību nosaka Civillikums un citi Latvijas Republikā spēkā esošie normatīvie akti.

Lai tiktu noslēgts līgums nepieciešams piedāvājums noslēgt līgumu un piekrišana noslēgt līgumu, neatkarīgi no tā, kura no pusēm ir piedāvājumu noslēgt līgumu. Par piedāvājumu noslēgt līgumu tiek uzskatīts tāds priekšlikums, kas satur līguma būtiskos noteikumus. Gadījumā, kad ir izdarīts piedāvājums un ir notikusi piedāvājuma pieņemšana, var uzskatīt, ka līgums ir noslēgts. Minēšu nozīmīgus soļus lēmumu pieņemšanas gaitā, kas var palīdzēt jums noslēgt izdevīgu un korektu līgumu.

Pieņemot piedāvājumu noslēgt līgumu, katrā tiesiskā darījumā jāņem vērā darjuma dalībnieki, dalībnieku gribas izteikumu, priekšmetu, darjuma sastāvdaļu un darjuma formu.

Līguma projekta analīzi vajadzētu sākt ar to, ka pārbaudīt, vai darjuma dalībnieks, kurš paraksta līgumu, ir tiesīgs parakstīt minēto līgumu. Tas nozīmē, ka līgumus var slēgt gan juridiskas, gan fiziskas personas, kuras ir apveltītas ar rīcībspēju un tiesībspēju. Jāņem vērā arī fakts, ka noteiktai personai var būt dažādas pilnvaras attiecībā uz izpildes priekšmetu, apjomu, laiku u.t.t. Piemēram, var minēt faktu par juridisko personu paraksta tiesībām un pilnvarām veikt darjumu par summām, kas nepārsniedz to pilnvarojama līgumā noteiktās.

Jebkurā līgumā ir jābūt obligāti izteiktam darjuma priekšmetam, un tas var būt tiklab darbība, kā arī atturēšanās no tās un tiklab darbība, kuras mērķis ir nodibināt vai atdot lietu tiesību, vai kāda cita darbība. Par līguma priekšmetu nevar būt nelikumīga vai neatļauta darbība. Un gadījumā, ja darjuma priekšmets līgumā ir pilnīgi nenoteikts, tad darjums (līgums) atzinstams par spēkā neesošu.

Kā jau tika minēts, lai tiktu noslēgts līgums, ir nepieciešams pušu gribas izteikums, kas ir viens no līguma būtiskajām sastāvdaļām, jābūt savstarpējai gribai saistīties, tas ir, uzņemties pienākumus un iegūt tiesības. Bez tam tiesisks darjums nebūs spēkā, ja nebūs atrunātas darjuma būtiskas sastāvdaļas — viss tas, kas palīdz izprast darjuma būtību, tas ir, darjuma priekšmets, darjuma puses, darjuma cena, ja tā ir izteikta noteiktā vērtībā.

Bez iepriekš minētajām būtiskām darjuma sastāv-

daļām jebkurā līgumā var arī paredzēt darjuma nejaušas sastāvdaļas, tas ir, termiņš, kurā veikt darjumu, sankcijas, piem., līgumsodi, kā arī citus nosacījumus. Gadījumā, ja līgumā nav atrunātas darjuma nejaušas sastāvdaļas, tad likumdošanā ir jau paredzētas darjuma dabiskās sastāvdaļas, un tās ir tādās darjuma sastāvdaļas, kuras, ja darjums ir noslēgts, ir jau pēc likuma tā būtiskās sekas. Tātad šīs sekas izriet no likuma, piem., «A» noslēdz līgumu ar «B» par malkas piegādi. Gadījumā, ja līgumā starp «A» un «B» nebūtu atrunātas šādas sankcijas par līguma nepildīšanu, tad sāk darboties dabiskās darjuma sastāvdaļas, kuras likumā jau ir paredzētas, šajā gadījumā tie ir likumiskie procenti — 6% gadā par nepiegādāto preci.

Praksē ir gadījumi, kad puses ilgstošās sarunās izstrādā iespējamā līguma noteikumus un fiksē tos sarunu protokolos, kuros panāktie rezultāti, iespējams, nākotnē tiks iekļauti noformējamā līgumā. Tomēr šos sarunu protokolus nevar uzskatīt par līgumiem, kuri piešķir tiesības un pienākumus, kas nav piespiedu kārtā izpildāmi. Šādu iepriekšēju sarunu gaitā var noslēgt priekšlīgumu, kam ir citāda nozīme attiecībā uz nākotnē noslēdzamā līguma būtiskajām sastāvdaļām. Par priekšlīgumu sauc pušu vienošanos par nākotnē noslēdzamu citu līgumu. Priekšlīgums iegūst spēku tad, kad puses ir panākušas vienošanos par nākošā līguma būtiskām sastāvdaļām. Priekšlīgums nerada tiesības, piemēram, prasīt lietu, par kuru un tās cenu ir panākta vienošanās priekšlīgumā, bet gan tikai prasīt noslēgt līgumu par šo lietu un par šādu cenu.

Latvijas Republikas likumdošanā nav strikti noteiktas līguma formas — tā var būt gan rakstiskā, gan mutiskā veidā. Līguma formas izvēle atstāta līdzēju brīvā ziņā. Kaut gan likums strikti nosaka līguma formu, tomēr pastāv ierobežojumi, ka līgumi, kuros līguma priekšmets ir nekustamie īpašumi, transporta līdzekļi, līgumi starp fiziskām un juridiskām personām, kā arī līgumi starp juridiskām personām, ir jānoslēdz rakstveidā vai jāapliecina notariāli vai arī jāreģistrē.

Runājot par līguma formu, iesaku tomēr praksē izmantot līguma rakstisku formu, kā arī saņemt visu nepieciešamo dokumentāciju rakstveidā vai kādā citādā pierādāmā veidā, lai vēlāk, ja radīsies strīdi, būtu vieglāk savu taisnību pierādīt tiesā un neciest zaudējumus.

Atkārtoti pievērsu jūsu uzmanību uz to, ka, pirms noslēgt līgumu, rūpīgi izlasiet jums piedāvātā līguma variantu, pārliecinieties par to, ka līguma būtība un saturs jums ir saprotami, un ka visi līguma nosacījumi jums ir izdevīgi un reāli izpildāmi.

Pirms jūs parakstāt aizdevuma līgumu, pārlasiet pēdējo aizdevuma līguma redakciju!

Nākamajā reizē par uzņēmējdarbību pārreģistrācijas gaitu un termiņiem Komercreģistrā.

M.sc.soc. Āris Elsts
aris.elsts@novadnieks.lv

«Daudz grūtāk uzcelt saprašanās tiltu no cilvēka uz cilvēku nekā pār strauju upi.»

Jenta Mauriņa

Sakoptības konkursa balvu fondā – 1000 lati

Kā «Novadnieks» jau informēja, Preiļu rajona padome apstiprinājusi konkursa «Sakoptākais Preiļu rajona pagasts, novads 2004» nolikumu un izsludinājusi, ka konkurss šogad noritēs vienā kārtā no 15. jūnijā līdz 8. jūlijam.

Lai gan pieteikšanās ir brīvprātīga un pašvaldībām tas jāizdara līdz 10. jūnijam, pagājušās nedēļas nogalē savu dalību konkursā bija pieteikušas jau septiņas pašvaldības – Riebiņu, Rušonas, Jersikas, Saunas un Stabulnieku pagasts, kā arī Līvānu un Vārkavas novads, infor-

mē Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājas vietniece un konkursa komisijas locekle Irēna Šaitere.

— Šogad rajona konkursā lielāko uzmanību veltīs pašvaldību sakoptībai, mazāk vērtēsim dažādus attīstības rādītājus, kā tas paredzēts metodiskajos norādījumos konkursam «Sakoptākais Latvijas pagasts 2004», — skaidro I.Šaitere. — Mūsu mērķis ir sekmēt vietējās pašvaldības saimnieku atbildību, veicināt labāko novadu, pagastu pieredzes pārņemšanu, celt iedzīvotāju pašapziņu un lepnumu par savu sētu, pagastu, novadu un valsti.

Valsts konkursa nolikums ir piesātināts ar daudzām prasībām, kuras ievērot mūsu pašvaldībās bieži vien nav iespējams. Piemēram, aplūkojot sporta bāzes, tiek ņemts vērā, vai tur ir ierīkotas auto un moto trases, vai ir meža un dabas takas, vai izveidoti velosipēdistu ceļiņi tūristiem. Rajona konkursā vērtēšana būs vizuāla, kad komisija dosies pa pašvaldības piedāvāto maršrutu, kas iespējami pilnīgāk raksturo teritoriju.

Konkursa komisijā darbosies rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore Tekla Bekeša, rajona padomes kul-

tūras darba organizatore Elvīra Brovacka. Katru pašvaldību vērtēs arī divi pārstāvji no citiem rajona pagastiem vai novadiem. Pirmo reizi konkursa komisijā darbosies arī banku pārstāvji, kas par šo pasākumu izrādījuši lielu interesi.

Konkursa noslēguma sarīkojumu Preiļu rajona padome rīkos 17. jūlijā.

Uzvarētājiem tiks pasniegtas balvas, kuru fondu veido rajona padomes piešķirtie 1000 lati un līdzekļi, ko atvēlējušas dažādas organizācijas un privātpersonas.

L.Kirillova

OTRDIENAS INTERVIJA

3.
Daugavpils un Livāni – Baltijas Tranzītu bankas Livānu filiāles direktore INĀRAS KALVĀNES divas lielās mīlestības. Daugavpils ir pilsēta, ar kuru saistās bērnības atmiņas, nosaukums asociējas ar tēvu un māti, ar ģimenes savrupmāju, kurā tagad dzīvo brālis Aivars, ar skolas gadiem, jaunības sapņiem un visām gaišajām dienām. Livāni ir tagadne. Darbs, mīļa ģimene, vīrs Jānis, kurš dzimšanas un vārda dienās sievai par prieku no Daugavas velk samus, pilsēta, kurā izauguši un tagad jau savās studiju gaitās devušies abi lielākie bērni.

● Ināra Kalvāne savā pirmajā skolas dienā Daugavpilī kopā ar tēti Eduardu.

Dzīves garša – mīlestībā

— Mūsu saruna notiek piektdienas pēcpusdienā. Nedēļas darbi tuvojas nobeigumam. Kādā rītā aizvadāt darba nedēļas?

— Tās visas ir stipri noslogotas, un tas visām nedēļām ir vienojošais. Taču katra diena atšķiras viena no otras, jo bankā nav standartdarba vai situāciju, kas ik dienas atkārtotos. Tāpēc vienādu dienu nav. Šī bija laba nedēļa. Kļuva siltāks, gaišāks, un līdz ar to arī ap sirdi kļuva gaišāks. Bet tomēr gribas teikt – paldies Dievam, piektdiena ir klāt.

— Vai brīvdienās izdodas atslēgties no darbiem?

— Es priecājos par iespēju atpūsties. Nepiederu pie tiem cilvēkiem, kas māk organizēt savu darbu un noteiktā stundā aizslēgt kabinetu. Man tā nesanāk. Manas darba dienas garums ir atkarīgs arī no citiem. Reizēm pārāk daudz rēķinos ar citiem, bet ne ar sevi un savu ģimeni. Tāpēc mana nedēļa aizrit ļoti spraigā darbā, bet darba dienas nereti ievēlās līdz vēlai vakara stundai. Brīvdienās mājās un dārza darbi, kas ir kā kontrasts bankas ikdienai, īsta relaksācija. Tagad esmu iemācījusies pret katru problēmu un arī pret dzīvi kopumā attiekties ar apziņu, ka viss ir risināms, ka nav bezizejas situācijas, ka vajag tikai darīt. Tāpēc es varu sevi ierunāt, — šodien par to es nedomāšu. Tāpat kā Skārleta no grāmatas «Vējiem līdzi». Domāšu rītā. Pienāk rīts, un dažreiz patiešām ādās, ka «rīts gudrāks par vakaru».

Taču kopumā mans darbs ir īds, kurā pozitīvo emociju ir daudzkārt vairāk nekā negatīvo. Tāpēc man negribas izlikties par nabadzīti vai par cietēju, kura no rīta līdz vakaram zem darba nastas smaguma nevar atlikt muguru. Ir ļoti daudz gaišu dienu, kurās man ir prieks par paveikto vai prieks par citu prieku, sevišķi tad, ja tas noticis, pateicoties bankas sniegtajai palīdzībai.

— Kā banka cilvēkam var palīdzēt?

— Bankas ir veikali, kuros pārķ un pārķod naudu. Bankai jāpiesaista materiālie resursi, kuros pēc tam ar mūsu starpniecību var izmantot fiziskas vai juridiskas personas, kam vajadzīgi papildus resursi. Kādreiz padomju laikos Valsts banka tiešām bija vieta, kur saņēma un tālāk izdalīja naudu. Tagad bankas sniegtie pakalpojumi ir ļoti daudzpusīgi, bet, lai banka varētu piesaistīt klientus, vajag kopt un attīstīt savstarpējās attiecības, stiprināt uzticību. Banku šodien ir daudz, un tikai gadu garumā izkopti savstarpējie kontakti rada pieradumu un vēlmi klientiem būt par ilgstošiem sadarbības partneriem. Klientiem ir jābūt drošiem par to, ka viņu izvēlēta banka ir gatava iet solīti pretī, uz klausīt viņus, dot padomus. Savstarpējās bankas un klienta attiecības nenozīmē tikai finansu operācijas, tās attīstās dziļāk un plašāk. Prickšstatu par

banku, sevišķi mazpilsētās, rada cilvēki, kas tur strādā. Man ir paveicies ar saviem darbiniekiem, jo mums ir ļoti labs kolektīvs, ko atzinuši arī daudzi klienti. Laipni, pretimnākoši, ar augstu atbildības izjūtu un teicamām zināšanām. Tā ir liela laime, jo lielāko daļu no savas dzīves mēs tomēr pavadām darbā. Livānos gadu gaitā ir parādījušās vairāku banku filiāles, bet ar laiku pazudušas. Vai nu atrada savu nišu, vai arī uzreiz savu latīņu uzstādīja pārāk augstu, cerot uz lieliem klientiem, lieliem apgrozījumiem, nerēķinoties ar vietējām iespējām. Lai klients nomainītu banku, jābūt dziļai neapmierinātībai ar esošo. Baltijas Tranzītu bankas Livānu filiāle ir nodibināta 1993. gada 20. aprīlī un ir vecākā šajā pilsētā. Preiļos bankas filiāle pastāv jau deviņus gadus.

— Kuru vietu ieņemat banku reitingā?

— Dati par aprīļa mēnesi rāda, ka pēc aktīvu lieluma esam desmitie. Taču reitingu var veidot dažādi. Pēc aktīvu, pēc pašu kapitāla lieluma, pēc kredīportfeļa apjoma. Sākotnēji turējamies pirmajā piecīnīkā, bet pēc tam, kad ārzemju investori savus līdzekļus ieguldīja dažās citās bankās, banka nedaudz pavirzījās lejup, taču pirmajā desmitnīkā esam. Būtišķi ir tas, ka esam pārstāvēti visā valstī, ka sniedzam visus iespējamus bankas pakalpojumus, esam universāla banka, ka strādājam jau 12 gadus, gandrīz tikpat ilgi, cik pastāv atjaunotā neatkarīgā valsts, un bankai tas nav maz. Livānos mūsu filiālei ir visvairāk klientu, salīdzinot ar pārējām bankām. Kādreiz, kad izstrādāju filiāles stratēģisko attīstības plānu, no Valsts ieņēmumu dienesta biju saņēmusi informāciju par juridisko personu skaitu, — cik rajonā ir SIA, cik zemnieku saimniecību, cik individuālo uzņēmumu. No pārskata var izskatīt, kāds ir mūsu īpatsvars. Taču tas neparāda patieso ainu. Kaimiņu bankai var būt viens klients ar miljonus latu lielu apgrozījumu, kura darījumi pārsniedz trīs simti mūsējo klientu. Tāpēc bankas savstarpēj ir grūti salīdzināt.

— Lai varētu strādāt ar panākumiem, vadītājam vajadzīga laba komanda.

— Nesmu gaišrege, un, pieņemot darbā, nevaru paredzēt, vai cilvēks būs labs darbinieks. Bet es uz dzīvi skatos ļoti pozitīvi. Katrā cilvēkā atrodu un saskatu kaut ko labu. Un cilvēkus nemaz tā nevar sadalīt, — tas ir labs, bet tas ir slikts. Izvēlēties piemērotāko, man laikam palīdz intuīcija, vai sestais prāts, kas ļauj ieraudzīt cilvēkā kādu īpašu «knifīņu» vai pievilcīgu nisansu un domāt, ka viņš būs labs darbinieks. Pēc tam izrādās, ka izvēle ir bijusi pareiza. Mūžā maz esmu vilusies līdz cilvēkos, mani liktenis šajā ziņā līdz šim ir saudzējis, un ļoti gribas cerēt, ka tā būs arī turpmāk.

Abās filiālēs kopā – Preiļos un

● Manai dzīvei un visam, ko es daru, ir mīlestības garša. Visam ir jāpieiet ar mīlestību, — darbam, attiecībām ar līdzcilvēkiem un ar ģimeni, teica Ināra Kalvāne, Baltijas Tranzītu bankas Livānu filiāles direktore. Foto: L.Rancāne

Līvānos — strādā 14 darbinieki, ieskaitot mani.

— Ir tāda anekdote. Pie auglotāja aiziet zemnieks un saka, ka viņam nav naudas. Lūdz aizdot vienu latu. Rudenī pārdošu ražu un pārādu atdošu, saka zemnieks. Labi, saka auglotājs, bet rudenī atdosi ar procentiem, tas ir, divus latos, un vēl man vajadzīga ķīla. Zemniekam līdzī cīta nekā nav, kā tikai cirvis un viņš to arī atstāj ķīlā. Bet kāpēc tev ar procentu maksāšanu gaidīt līdz rudenim, jautā auglotājs, tu labāk to vienu latu samaksā tūlīt. Zemnieks tā arī izdara. Iet mājās un domā: naudas man vairāk nekā nav, cirvis arī nav, bez tam esmu iekūlies parādā, kas man jāatdod rudenī.

Vai šajā anekdotē saskatāt kādu saistību ar bankām?

— Negribētu piekrist. Es katrā gadījumā šī auglotāja vietā zemniekam būtu teikusi, mīlais cilvēk, tas nav prāta darbs. Un izskaidrotu tieši to, ko zemnieks pats secināja beigās. Tu paliksi bez lata, paliksi bez cirvja, un tev vēl būs parāds. Īstenībā ne jau visi cilvēki, kas nāk uz banku, skaidri apzinās savu rīcību. Tā arī atklāti paziņo, es nekad neesmu to darījis, bet man ir vajadzība ņemt kredītu. Uz klausot cilvēku un domājot līdzī viņa stāstītajam, mēģinām atrast citu risinājumu. Ja darījums nav izdevīgs cilvēkam, tad bankai arī to nevajag. Man vienmēr gribas, lai klientam – fi-

● Atbilstoši Latvijas Universitātes studentu mānticīgajiem uzskatiem Ināra (no labās), kā arī studiju biedrene un sirdsraudzene Anna pa augstskolas kāpņu vidējo posmu nokāpa tikai tad, kad aiz muguras bija visi eksāmeni. Foto no Ināras Kalvānes albuma

ziskai vai juridiskai personai, būtu gandarījums par to, ko viņš par aizdoto naudu ir ieguvis. Bet, ja viņš jūtas tā, ka banka viņu ir «izģērbusi» vai «aplasījusi», tad labāk no šāda darījuma jāatsakās. Ņemt aizdevumu, lai atdotu parādu, nav prāta darbs. Ja cilvēks nevar atdot parādu tāpat, vai tad viņam pa spēkam būs to atdot bankai? Cilvēka maksātspēju vērtē visas bankas.

Banka ir uzņēmums, kurš ļoti labi izjūt, kā mainās iedzīvotāju dzīves līmenis. Šajos divpadsmit gados novērotais liecina, ka diemžēl palielinājušās «šķēres» starp pārtikušajiem un mazturīgajiem cilvēkiem. Tas ir ļoti skumji. Tomēr uz dzīvi gribas skatīties optimistiski. Nevienu nekas nekrīt

no gaisa. Tie, kuri kaut ko meklē, pūlas, cenšas, kaut ko arī sasniedz.

Banka aug reizē ar saviem klientiem, un tā arī ir mūsu bankas attīstības tālāka stratēģija. Gribas, lai mūsu rajona iedzīvotājiem būtu pa spēkam Eiropas Savienības piedāvāto strukturālo fondu apgušana, biznesa plānu un projektu izstrāde, lai viņiem būtu daudz ideju. Mēs esam gatavi palīdzēt ar savu līdzfinansējumu.

— Kāpēc jūs šodien esat šajā vietā – bankas filiāles vadītājas krēslā, bet nevis, teiksim, arhitekte vai skolotāja? Kāds bija jūsu ceļš līdz šim amatam?

— Varbūt tā bija sakritība vai likteņa pirksts. Taču pilnīgi droši varu apgalvot, ka pēc vidusskolas absolvēšanas izvēlējos studēt ekonomiku kā nozari, kas mani visvairāk interesē. Ekonomika nav tikai sausi cipari, bet skaitļi kopā ar cilvēku. Lielu dzīves un darba skolu guvu 14 gadu laikā, ko nostrādāju Livānu stikla fabrikā. Sākumā strādāju par normētāju darba algas un organizācijas nodaļā, pēc tam biju vadītāja. Tolaik stikla fabrikā strādāja 1600 darbinieki.

Uz dzīvi Livānos pārcēlos kopā ar vīru Jāni, jo tā bija viņa dzimtā pilsēta. Šeit piedzimuši un uzauģuši arī visi trīs mūsu bērni: Aivars, Daiga un Līga. Esmu iemīlējusī šo pilsētu.

Stikla fabriku skāra pārmaiņas, un darbs bankā man likas perspektīvāks. Izturēju konkursu un kļuva par ekonomisti. Tā bija jauna un man pilnīgi nezināma darba joma. Tas bija arī laiks, kad cilvēki baidījās uzticēties bankām, jo beidza pastāvēt «Banka Baltija».

Tagad šī neuzticība zudusi. Privātpersonu noguldījumi kopš 2004. gada 1. janvāra ir apdrošināti par 6000 latu uz vienu personu. Apdrošināšana sākās ar 500 latiem uz katru cilvēku. Šos maksājumus Valsts bankai veic bankas, bet noguldītājiem zudis zaudējuma risks.

Pēc neilga laika kļuva par filiāles vadītāju. Joprojām turpinu papildināt izglītību Komerčbanku asociācijas ietvaros. Tagad, atverot jebkuru bilanci, es varu ļoti daudz izstāstīt par pilnīgi nezināmu uzņēmumu, ja vien bilance atspoguļo realitāti.

— Jūs stāstījāt par savu laimīgo bērnību. Vai jūsu bērniem būs tikpat gaišas atmiņas par savējo?

— Es vienmēr esmu centusies, lai mājās valdītu ģimeniskuma gaisotne. Man ir silti ap sirdi, kad mani bērni, pieminot bērnību, atceras, kā pēc vannas es viņus tinu mīkstos dvieļos, cienāju ar saldajiem sierīgiem, kā pa nakti varēju uzšūt jaunu mētelīti vai kleitu, kā dzimšanas dienas rītā modinājām jubilāru ar torti un svecītēm. Tās ir lietas, kas veido to izjūtu, ko sauc par mājām, par ģimeni. Es jūtos ļoti labi, kad esmu savā ģimenē.

L.Rancāne

Sabiedrības nenovērtēšana un placdarms politiķiem

12. jūnijā visās 25 ES valstīs notiks jau sestās EP vēlēšanas, un tajās tiks ievēlēti 732 deputāti, kas pārstāvēs 455 miljonu Eiropas Savienības iedzīvotāju vēlmes un intereses. Latvijas sabiedrība tajās piedalīsies pirmo reizi, un lielākā daļa nav aptvērusi, ko īsti nozīmē gaidāmās Eiroparlamenta vēlēšanas.

Pārskatot sešpadsmit politisko partiju programmas un personāļu sarakstus rodas aizdomas, ka nesaprot arī politiķi, bet vēl sliktāk, ja saprot un ķer uz mulķi vēlētajus. Priekšvēlēšanu programmas piesātinātas ar divainiem solījumiem, piemēram, «Jaunais laiks» sola uzlabot demogrāfisko situāciju Latvijā un nepieļaut Eiropas fondu izzagšanu, Zaļo un zemnieku savienība rūpēsies par medību taku saglabāšanu un par bērnu vispusīgu attīstību, TB/LNNK būs bieds Eiropas birokrātijai, jo tā tiks no viņu puses ierobežota, Konservatīvo partija būs tā, kas apturēs cenu kāpumu un vienu latu pielīdzinās diviem eiro. O! Bet «Latvijas ceļš» vispār pārspējis visus — apsolot panākt, ka desmit gadu laikā alga mums būs vismaz 2000 eiro, bet pensijas — 500 eiro. Vēl daudz piemēru var minēt, par ko cīnīsies, radīs, panāks, iestāsies, atjaunos, realizēs un atzīs mūsu politiķi. Tas nekas, ka pirmie trīs saraksta kandidāti zina vismaz angļu valodu sarunu līmeni, pārējie vai nu nenorāda savu nezināšanu, vai arī cer Briselē pārsteigt visus ar padomijas vidējo izglītību un sarunājoties ar vārdnīcas palīdzību. Nav šaubu, ka lielākai daļai kandidātu ir vairāk nekā miglains priekšstats, kas ir Eiropas Savienība, kas tur īsti notiek un kādi ir darbības mehānismi. ZZS un Zemkopības ministrijai jau sen bija jāpaskaidro zemniekiem, ka direktīvas no ES ir pārņemtas formāli, tulkojot tās burtiski, bieži pārspilējot, un problēmas, kas radušās pievienošanās procesā, faktiski vairs nav atrisināmas. Tas ir absurds, kas notiek Latvijā, jo tādu prasību līmeni nestrādā zemnieki ne Vācijā, ne Francijā, ne Anglijā.

Skatot programmas, var teikt, ka tikai viena partija nav solījusi saviem vēlētajiem ne lielākas pensijas, ne lielākas algas u.c. lietas, kas ir nacionālās likumdošanas ziņā, bet runājuši par reālām lietām, ko var darīt Eiroparlamentā. Tā ir Tautas saskaņas partija. Cits jautājums ir piekrist vai nepieņemt šīs partijas politiskajiem uzskatiem, bet programma ir visprofesionālākā, un tas ir fakts. Arī Tautas partija un TB/LNNK saprot, kas ir kas, un tomēr pavēl vēlētajiem uz āķa. Programmās un visai aprobežotajos reklāmklipeļos vērojams populisms par ES naudas apgūšanu. Politiski, pasakiet vēlētajiem godīgi, ka priekšnoteikumi tam, ka tiks apgūta nauda, sen jau uzrakstīti.

Lasītāji bieži uzdot jautājumu — kāpēc tāds totāls vājums reklāmkampanā pat pēdējās dienās pirms vēlēšanām. Atbilde — partijas nevēlas tērēt naudu EP priekšvēlēšanu kampaņai, jo jātaupās pašvaldību vēlēšanām. Nauda pašlaik tiek tērēta tik daudz, lai uzzinātu savu vietu vēlētajā mērogā. Partijas labi zina, ka

● Drīz Eiroparlamenta plenārsesijās Strasbūrā balsos arī deviņi politiķi no Latvijas.

EP mandātam nebūs tik lielas ekonomiskas un politiskas ietekmes kā Latvijas Saeimā.

Nesen «Novadnieks» rakstīja par lobēšanu EP. Jāatgādina, ka tieši tagad deviņi Latvijas ievēlētie deputāti būs interesanti Eiropas lobiju kompānijām, kad būs jāsavāc balsu vairākums. Eiroparlamenta vēlēšanas pie mums Latvijā ir novērtētas pārāk zemu, kaut vai tādēļ, ka Eiropas problēmām un naudai ir cits mērogs. Un to ir labi sapratušas prokomunistiskās, prokrieviskās partijas, un tieši ar EP palīdzību tās bruģēs ceļu uz nākamo Saeimu un pašvaldībām. Tāpēc jau tagad jāapzinās kādas intereses, piemēram, lobēs Tatjana Ždanoka. Eiroparlamentā būs grupas, kas lobēs kādas valsts ekonomiskās intereses, un šķiet, ka tā nebūs Latvijas valsts.

Ja vērtējam Latvijas vēlētajus, tad var secināt, ka tikai nelielu daļu interesē tas, kas notiek ārpus Latvijas. Sabiedrība ir vairāk aizņēma ar iekšējām problēmām, un šādā kontekstā var izprast arī politiķu populistiskās programmas. Rakstīt to, ko nesaprot tauta, ir mulķīgi, tāpēc var ignorēt patiesību par Eiropas Savienību un pūst miglu acīs.

Bet ko tad sūtīt uz EP? Protams, tur būtu vieta pieredzējušam politiķim, Latvijas interešu aizstāvim un ar svešvalodu zināšanām, lai nesavārtītu kārtējo ķīseli. Tāpēc vēlēšanas ir vienīgā iespēja, kad pilsonis var pateikt, ko viņš domā, lai vēlāk nevajadzētu sūdzēties, ka viss notiek slikti un kāds ir izlēmis viņa vietā.

EP vēlēšanu Latvijā provizorisks rezultāti tiks paziņoti 13. jūnijā plkst. 23.00. Jāuzsver, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Padomes lēmumu, kas saistošs visām ES dalībvalstīm, visu līmeņu vēlēšanu komisijām aizliegts publiskot EP vēlēšanu rezultātus līdz šī gada 13. jūnija plkst. 22.00 pēc Centrāl-eiropas laika, t.i., līdz plkst. 23.00 pēc Latvijas laika, kad tiks slēgti vēlēšanu iecirkņi Itālijā, Polijā un Slovākijā.

Kas ir Eiropas Parlaments?

Eiropas Parlaments savā būtībā ir līdzīgs nacionālo valstu parlamentiem, tikai, saskaņā ar 1957. gada Romas Līgumu, tas pārstāv nevis kādas nacionālās valsts vēlētajus, bet gan «Eiropas Kopie-

nā apvienoto valstu tautas». Tāpat kā nacionālajos parlamentos, EP deputāti tiek ievēlēti tiešās vispārējās vēlēšanās un uz noteiktu laika periodu — 5 gadiem. Pirmās EP vēlēšanas notika 1979. gada jūnijā, savukārt šī gada jūnijā notiks jau sestās EP vēlēšanas.

Saskaņā ar dalībvalstu lēmumu, Eiropas Parlaments darbojas vienlaicīgi trīs pilsētās. Tā plenārsesijas notiek Francijas pilsētā Strasbūrā, savukārt darbs komisijās un ārkārtas sesijās notiek Briselē. Pats EP sekretariāts un apmēram 2000 ierēdņu strādā Luksemburgas mītnē. Šāds darba sadalījums nodrošina regulāru ceļasomu pakošanu gan deputātiem, gan EP darbiniekiem.

EP ir savi Informācijas biroji katrā ES valsts galvaspilsētā, tai skaitā arī Rīgā.

Pēc 10 jauno dalībvalstu pievienošanās ES, EP izmaksas sastāda aptuveni 2,38 eiro uz iedzīvotāju, kas lielā mērā skaidrojams ar to, ka tulkošana vien ir jānodrošina nevis 11 valodās, kā tas bija agrāk, bet nu jau 20 valodās. Arī mūsu deputāti komiteju un plenārsesiju laikā varēs izteikties, iesniegt grozījumus un atbildēt uz jautājumiem latviešu valodā.

Kādas ir EP pilnvaras?

Eiropas Parlamentam ir trīs galvenās pilnvaras:

- ✓ likumu pieņemšana,
- ✓ ES budžeta pieņemšana un pārraudzīšana,
- ✓ izpildvaras uzraudzīšana.

Pieņemot ES likumdošanu, process aizsākas ar Eiropas Komisiju (EK), kas sagatavo likumprojektu, līdzīgi kā nacionālā līmenī to dara ministrijas. Dažkārt likumprojekts tiek iesniegts izskatīšanai Eiropas Savienības Padomē, bet vairumā gadījumu to izskata ES Padomē un Eiropas Parlamentā vienlaicīgi, tādējādi piešķirot abām institūcijām līdzīgas tiesības. Tas nozīmē, ka abas institūcijas Eiropas likumus pieņem kopā, proti, likums var stāties spēkā tikai tad, kad ES Padome un Eiropas Parlaments par to ir vieninošies un saskaņojuši savas nereti atšķirīgās pozīcijas. To sauc par lēmumu kopīgās pieņemšanas procedūru. Šo procedūru piemēro visdažādākajās jomās, piemēram, spriežot par darbaspēka brīvu pārvietošanos, iekšējo tirgu, zinātnes pētījumiem un tehnologi-

ju izstrādi, izglītību, kultūru, vides aizsardzību, patērētāju tiesību aizsardzību, kā arī veselības aizsardzību. Tomēr dažos svarīgos jautājumos, piemēram, nodokļu un lauksaimniecības produktu cenu jomā, EP sniedz tikai atzinumus. Tādos gadījumos EP darbojas vairāk kā ideju generators un politiskā spiediena mehānisms, kas ieskicē iespējamo ES politikas attīstību nākotnē.

Katru gadu decembrī EP apstiprina Eiropas Savienības nākamā gada budžetu. Šis pilnvaras EP sniedz iespēju aizstāvēt savas politiskās prioritātes. Ja EP un ES Padome pēc diviem budžeta projekta lasījumiem laikā no maija līdz decembrim nevienojas par izdevumu apjomu, Parlamentam ir tiesības noraidīt budžetu kopumā. Šī gada budžeta apspriešanā parlamentārieši uzstāja, lai vairāk naudas tiktu piešķirts tieši paplašināšanai procesa finansēšanai un Irākas atjaunošanai.

Jāatzīmē, ka EP pastāvīgi seko Eiropas Komisijas, ES Padomes, kā arī EP padoto institūciju darbam un raugās, lai tas noritētu saskaņā ar ES likumiem.

EP politiskais sazarojums

Eiropas Parlamenta darbu vada Eiropas Parlamenta darbu vada prezidents, kas to pārstāv oficiālās sanāksmēs un starptautiskajās attiecībās, kā arī vada plenārsēdes, Biroja un Politisko grupu priekšsēdētāju sanāksmes. Deputāti prezidentu ievēl uz 2,5 gadiem, kas nozīmē, ka viena sasaukuma laikā ir divi prezidenti. Pašlaik šo augsto amatu līdz pat jaunajam EP vēlēšanām ieņem irš Pats Kokss. Skaidrības labad piebilstim, ka EP Birojs atbild par institūcijas budžetu, administratīvajiem, organizatoriskajiem un personāla jautājumiem.

Jau minējām politiskās grupas, kurās apvienojas dažādu valstu deputāti. Jāuzsver, ka Eiropas Parlamentā deputāti darbojas nevis pēc tautības, bet gan pēc savas politiskās pārliecības, ideoloģijas. Piemēram, Eiropas Tautas partija, kuras ietvaros plāno darboties gan mūsu Jaunais Laiks, gan Tautas Partija, gan Latvijas Pirmā Partija, apvieno kristīgos demokrātus no dažādām Eiropas valstīm. Savukārt kreisie spēki darbojas Eiropas Sociālistiskās partijas grupā, kā arī Zaļo un Eiropas

Brīvo apvienības grupā. Dažkārt jābrīnās, kā pašreizējās septiņas politiskās grupas spējušas samierināt tik raibu politisko spēku paleti — proti, kopumā šajā sasaukumā pārstāvētas apmēram 112 nacionālās partijas! Nav brīnums, ka 32 no 626 deputātiem tomēr izvēlējušies palikt neatkarīgi, neatrodot ideoloģisko pajumti nevienā no grupām.

Kā norit darbs komitejās?

Lai sagatavotu Parlamenta plenārsēdes, deputāti darbojas 17 pastāvīgajās komitejās. Katra no tām specializējas noteiktās jomas jautājumos, līdzīgi kā Saēmā. Papildus šīm pastāvīgajām komitejām nereti tiek veidotas arī pagaidu komitejas īpašu jautājumu risināšanai. Piemēram, pagaidu izmeklēšanas komiteja tika veidota mutes un nagu sērgas plosīšanās laikā, savukārt 2003. gada novembrī tika pieņemts lēmums par bēdīgi slavenā tankkuģa «Prestige» katastrofas izmeklēšanas komitejas izveidi, kuras darba mērķis ir izstrādāt stingrāk jūras transporta drošības noteikumus.

Parlamentāro komiteju darbu parasti tiek organizēts sekojoši:

- ✓ attiecīgā parlamentārā komiteja (piemēram, jautājumu, kas saistīti ar vides piesārņojumu — Vides komiteja) izraugās deputātu, kam jātagatavo ziņojuma projekts, izskatot Eiropas Komisijas priekšlikumu attiecīgajā jautājumā;
- ✓ šis deputāts iesniedz ziņojuma projektu komitejas apspriešanai;
- ✓ pēc projekta izskatīšanas komiteja par to balsos un vajadzības gadījumā izdara grozījumus;
- ✓ EP savu nostāju konkrētā jautājumā izsaka plenārsēdē, kur komitejas pieņemto ziņojumu apspriež, groza un par to balsos.

EP deputāti arī rūpīgi pārbauda Eiropas Komisijas un ES Padomes darbu, plenārsēdēs un dodot EK un Padomes locekļiem mutiskus jautājumus par svarīgākajām problēmām. Piemēram, pēc neveiksmīgas Starpvaldību tikšanās Briselē 2003. gada 12. un 13. decembrī, kurai neizdevās vienoties par ES konstitūciju, gan Itālijas prezidents S.Berlusconi, gan EK priekšsēdētājs R.Prodi stājās Eiropas Parlamenta priekšā, lai atskaitītos par notikušo.

EP sniegtās tiesības ikvienam ES iedzīvotājam

Eiropas Parlamenta likumīgums sakņojas vispārējās tiešās vēlēšanās. Ikviens ES iedzīvotājs var vērsties pie kāda no EP deputātiem ar savām cerībām vai raizēm. Bez tam arī individuāli vai grupās ES pilsoņi var īstenot savas tiesības iesniegt lūgumrakstus Eiropas Parlamenta prezidentam, izsakot savu lūgumu vai sūdzību jautājumos, kas ir ES kompetencē. Kā jau minējām, visās dalībvalstīs darbojas EP Informācijas biroji, kuros ikviens iedzīvotājs var saņemt papildus informāciju par savām tiesībām sūdzēties. Bez tam arī ikviens var vērsties Eiropas Ombudsmenā, kas izskata strīdus starp ES pilsoņiem un ES iestādēm.

Materiālu sagatavoja T.Elste

INFORMĀCIJA, KONKURSS

Par koku ciršanu elektrolīniju tuvumā

Mežu izstrādātāji joprojām regulāri, cērtot kokus gar elektrolīnijām, iegāz kokus elektrolīnijās, tādējādi apdraudot lielu Latvijas reģionu elektroapgādi, starpvalstu tranzītu, cilvēku veselību un dzīvību. Tiek bojātas 110/330 kV elektrolīnijas un uz 110kV elektrolīnijām uzmontēti optiskie sakaru kabeli, nodarot zaudējumu starptautiskajam telekomunikācijām.

Lai neciestu ne iedzīvotāji, ne arī Valsts a/s «Latvenergo», katram meža īpašniekam, ura teritorijā ir kāda no elektrolīnijām, pēc apliecinājuma saņemšanas vietējā mežniecībā, ir jānosaka plānotos mežizstrādes darbus ar «Latvenergo» Augstsprieguma tīkla līniju dienestu vai tuvāko līniju dienesta iecirkni, kā arī jāievēro Aizsargoslu likuma (05.02.1997.) 16. pants. Aiz-

sargoslas gar elektriskajiem tīkliem

(1) Aizsargoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm tiek noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.

(2) Aizsargoslām gar elektriskajiem tīkliem ir šāds minimālais platums:

1) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām — zemes gabals un gaisa telpa šīs līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālās plaknes katrā pusē no malējā vada elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu:

a) līdz 20 kilovoltiem — 10 metru,

b) no 20 kilovoltiem līdz 110 kilovoltiem — 20 metru,

c) virs 110 kilovoltiem — 30 metru;

3) gar elektrisko tīklu kabelu līnijām — zemes gabals vai gaisa telpa, ko norobežo

nosacītas vertikālās plaknes kabelu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabelu līnijas ass;

4) gar elektrisko tīklu kabelu līnijām, kuras zem ūdens līmeņa šķērso kuģojamas vai pļostojamas upes, ezerus, ūdenskrātuves un kanālus, — ūdens platība, ko visā tās dziļumā no ūdens virsmas līdz gultnei ietver paralēlas plaknes, kas atrodas 100 metru attālumā katrā pusē no kabelu līnijas ass;

5) ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fideru punktiem, transformatoru apakšstacijām — zemes gabals un gaisa telpa 1 metra attālumā katrā pusē no šo iekārtu nozogojuma vai to visvairāk izvērto daļu projekcijas uz zemes vai grīdas virsmas.

Elektrolīniju uzturēšanu nosaka Ministra kabineta noteikumi nr. 415 «Ekspluatācijas aizsargoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika» (20.10.1998.)

4. punkta apakšpunkti:

4.1. elektrolīniju trases mežos jāuztur ugunsdrošā stāvoklī un jāattīra minētās trases no krūmiem un kokiem, ja attiecīgās elektrolīnijas spriegums:

4.1.1. nepārsniedz 0,4 kilovoltus, — 5 metrus platā joslā;

4.1.2. ir no 6 līdz 20 kilovoltiem, — 13 metrus platā joslā;

4.1.3. ir 110 kilovoltu, — 26 metrus platā joslā;

4.1.4. ir 330 kilovoltu, — 48 metrus platā joslā;

4.3. jāizcērt bistamie koki, kuri aug ārpus elektrolīniju trasēm, bet var krist uz to vadiem vai balstiem.

Ja kāds meža īpašnieks neizprot ciršanas plānošanu elektrolīniju tuvumā, tad pēc konsultācijas var griezties tuvākajā mežniecībā vai virsmežniecībā.

A.Vindule,
Preiļu virsmežniecības inženiere

Sākusies stirnu āžu medību sezona

Preiļu virsmežniecībā šī gada stirnu un stirnu āžu medību sezonā atļauts nomedīt 18,9 procentus no rajonā uzskaitītajiem dzīvniekiem. Stirnu āžu medību sezona sākas 1. jūnijā un turpināsies līdz 30. novembrim. Stirnu kazu un stirnu kazlēnu medības sāksies 15. augustā.

Kā informēja Preiļu virsmežniecības medību uzraudzības inženieris Vladimirs Prisjagins, rajonā reģistrētas 2580 stirnas. Iepriekšējā sezonā nomedīti 408 dzīvnieki. Šogad atļauts nomedīt 243 āžus un 245 kazas un kazlēnus.

Līvānu mežniecībā uzskaitīti 1097 dzīvnieki. Pērn mednieki nošāvuši 163 stirnas. Jaunajā medību sezonā drīkst nomedīt 103 āžus un 105 kazas.

Aglonas mežniecības teritorijā mājā 570 stirnas. Iepriekšējā sezonā mednieki nomedījuši 79 dzīvniekus, bet šogad viņu limits ir 54 āži un tikpat arī kazu, kā arī kazlēnu.

Stabulnieku mežniecībā medniekiem atļauts nomedīt 38 āžus, kā arī 31 kazu un kazlēnu. Pērnajā sezonā nomedīti 83 meža zvēri. Šīs mežniecības teritorijā uzskaitītas 408 stirnas.

Medīšanai atļautie 18,9 procenti no kopējā dzīvnieku skaita, apmēram piektā daļa, ir normāla robeža, kas negatīvi neietekmē dzīvnieku populāciju, teica Vladimirs Prisjagins. Dzīvnieku skaits var normāli atjaunoties vai pat palielināties.

Savukārt Latvijā kopumā līdz 30. novembrim drīkstēs nomedīt 10 504 stirnu āžu. Arī tā ir aptuveni piektā daļa no 48 692 stirnu āžiem, kas šogad reģistrēti Latvijas mežos.

L.Rancāne

GALĒNU PAGASTĀ

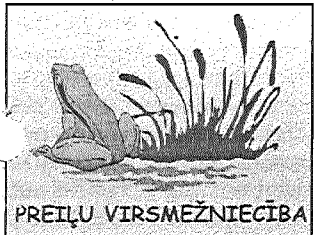
IZDARA GROZĪJUMUS BUDŽETĀ. Galēnu pagasta padomes sēdē apstiprināti grozījumi budžetā. Papildus līdzekļi piešķirti Galēnu pamatskolai. Pēc veiktās cenu aptaujas noteikts, ka skolas jumta nomaiņu veiks uzņēmums «Latgales jumti», bet šiem darbiem papildus piešķirti 1193 lati. Bez tam vairāk naudas, nekā sākotnēji budžetā tika paredzēts, piešķirts čaklāko Galēnu pamatskolas skolēnu un viņu skolotāju apbalvošanai mācību gada beigās. Skolai šim nolūkam bija piešķirti 450 lati, bet summu nācās papildināt ar 138 latiem.

Līdzekļi papildus izdevumiem ņemti no budžeta sadaļas, kas plānota neparedzētiem izdevumiem.

Grozījumi veikti arī sakarā ar to, ka palielinājies budžeta ieņēmumu daļa. 500 latu saņemti no iepriekšējo gadu parādniekiem nekustamā īpašuma nodokļa maksājumos, 101 lats — no īpašniekiem, kam bija sakrājies nodokļu parāds par ēkām un būvēm.

PIEŠKIRTI LĪDZEKĻI ABSOLVENTU SVEIKŠANAI. Pašvaldības deputāti nolēma piešķirt līdzekļus 9. klases absolventu apsveikšanai. Apsveikumu trīs latu apmērā saņems katrs pamatskolas beidzējs, kura deklarētā dzīvesvieta ir Galēnu pagasts, neatkarīgi no pamatskolas, kurā jaunietis mācījies.

KONKURSA «Par labāk atjaunoto un izkopto meža platību Preiļu rajonā» NOLIKUMS

Preiļu virsmežniecība izsludina konkursu Preiļu rajona meža īpašniekiem «Par labāk atjaunoto un izkopto meža platību Preiļu rajonā».

Konkursa mērķis

Veicināt izcirtumu savlaicīgu apmežošanu un jaunaudžu kopšanu. Popularizēt labāko pieredzi meža atjaunošanā un jaunaudžu kopšanā.

Konkursa noteikumi:

Konkursā var piedalīties visi meža īpašnieki un tiesiskie valdītāji (fiziskas personas vai zemnieku saimniecības), kuri 2004. gadā būs atjaunojuši izcirtumus vai izkoptuši jaunaudzes, kurās koku vidējais augstums nepārsniedz 6 m un normatīvo aktu noteiktā kārtībā atzītas par atjaunotām vai izkoptām.

Pamatnosacījumi:

Meža īpašniekam nav nenomaksātu zaudējumu par meža pārkāpumiem. Konkursā nevar piedalīties VMD darbinieki.

Pieteikumu konkursam jāiesniedz mežniecībā vai virsmežniecībā līdz 2003. gada 1. oktobrim. Pieteikumā jānorāda pagasts, meža īpa-

šuma nosaukums, īpašnieka vārds, uzvārds, kvartāla numurs, nogabala numurs un atjaunotā vai izkoptā platība. Pretendenti tiks izvirzīti arī pēc izcirtumu inventarizācijas rezultātiem.

Tiks noskaidrotas 2004. gadā 3 labākās mākslīgi un 3 dabiski atjaunotās un izkoptās mežaudzes Preiļu rajonā.

Papildus informāciju var saņemt mežniecībās vai virsmežniecībā pa tālruni 5381781.

Konkursa uzvarētāji tiks godināti 2004. gada novembrī.

Izvērtēšanas kritēriji konkursam

«Par labāk atjaunoto un izkopto meža platību Preiļu rajonā».

Šie kritēriji reglamentē kārtību uzvarētāju noteikšanai. Izvērtējot par pamatu tiek ņemti «Meža atjaunošanas noteikumi».

Komisija pārbauda dabā un nosaka labāko pēc sekojošiem kritērijiem.

1. Kvalitāti noteicošie kritēriji mākslīgai un dabiskai atjaunošanai:

✓ platībā vienmērīgs kociņu izvietojums,

✓ atjaunota noteiktā termiņā,

✓ platība izkopta,

✓ vērtīgākā suga

atbilstoši MAAT,

✓ ieaugušo (atstāto) kociņu kvalitāte,

✓ optimāls ieaugušo kociņu skaits,

✓ meža labiekārtotība — iekārtota atpūtas vieta, ugunsкура vieta utt.

2. Kvalitāti noteicošie kritēriji jaunaudžu kopšanai:

✓ izkopta visā pieteiktajā platībā,

✓ pēc kopšanas atstāta vērtīgākā suga atbilstoši MAAT,

✓ sastāva veidošana atbilst

mērķim,

✓ atstāto koku kvalitāte,

✓ audzes biežība (kociņu skaits),

✓ kopta savlaicīgi (kociņi nav izstīdējuši),

✓ tiek uzturēta infrastruktūra — caurtekas, tiltiņi, meža celiņi.

Katras apgaitas mežsargs piedāvā 1-2 labākās atjaunotās platības pa meža atjaunošanas veidiem. Komisija izvērtēs un noteiks trīs labākās mākslīgi un trīs dabiski atjaunotās mežaudzes rajonā.

APMAKSĀTS LAUKUMS

jaunais laiks

Jaunais laiks Preiļos — par godīgu darbu un atklātu politiku!

2004. gada 4. jūnijā notika partijas Jaunais laiks rīkotā konference «Latgales attīstības iespējas Latvijā un Eiropas Savienībā».

LR 8. Saeimas deputāte Ināra Ostrovska pateicās visiem par atbalstu partijai Jaunais laiks un uzsvēra jau paveikto Latgales reģionā, personīgi apmeklējot lielāko daļu Latgales pagastu un pilsētu.

LR 8. Saeimas deputāts un EP deputāta kandidāts Valdis Dombrovskis sniedza detalizētu izklāstu par Latvijai pieejamajām finansēm no ES fondiem. Dombrovskis pārliecināja, ka līdzfinansējums struktūrfondu apgūšanai no valsts puses ir pietiekams, turklāt ir izstrādātas speciālas programmas, kas paredz tieši nabadzīgākajām pašvaldībām piešķirt līdz 15% līdzfinansējumu no valsts budžeta līdzekļiem. Nopietns darbs ir gaidāms EP Budžeta komisijā, kura nodarbojas ar ES līdzekļu sadali dalībvalstīm, lai panāktu pēc iespējas lielāku ES budžeta līdzekļu iedalījumu jaunajām dalībvalstīm caur strukturālajiem fondiem. «Mēs atvedīsim vairāk naudas uz Latviju un neļausim to izzagt!», sacīja Valdis Dombrovskis.

EP deputāta kandidāts Valdis Šakars stāstīja par ES finansu līdzekļu izmantošanas iespējām uzņēmējdarbības attīstībai.

LR 8. Saeimas deputāte Sarmīte Kikuste stāstīja par Eiropas Savienības sniegtajām iespējām Latvijas lauku attīstībai.

LR 8. Saeimas deputāts un frakcijas JL priekšsēdētāja vietnieks Artis Kampars klātesošajiem izklāstīja JL paveikto Einara Repšes vadītās valdības laikā. Galvenie panākumi ir saistīti ar policistu, ārstu, skolotāju un tiesnešu algu un pensiju palielināšanu, KNAB darbības sekmīgu uzsākšanu, valsts nozagšanas un korupcijas samazināšanu, budžeta ieņēmumu ievērojamu palielināšanu. Viņš izteica nožēlu, ka ar A.Loskutova apstiprināšanu KNAB vadītāja amatā, korupcijas apkarošana valstī ir beigusies.

Klātesošie puda sašutumu par to, ka Saeima noraidīja Jaunais laiks iesniegtos budžeta grozījumus, kas paredz skolotāju algu palielināšanu ar 1. septembri un «māmiņu algu» palielināšanu ar 2005. gada 1. janvāri, pretēji tam, ko I.Emša valdības pārstāvji bija solījuši. Taču vislielāko sašutumu izraisīja valdības lēmums, pretēji neatkarīgu profesionāļu un sabiedrības viedoklim, Saeimā kopā ar kreisajiem spēkiem apstiprināt A.Loskutovu KNAB vadītāja amatā.

JL pārstāvji aicināja iedzīvotājus «12. jūnijā doties nevis ar dakšām un rungām uz Vecrīgu, bet ar radiem, draugiem un paziņām uz vēlēšanu iecirkni!»

12. jūnijā balso par 12. sarakstu, par godīgu darbu un atklātu politiku, par JL iekšpolitikas principiem Eiropas Parlamentā.

LAUKSAIMNIEKIEM

Rajona cūkkopji viesojās Madonā

● Preiļu rajona zemnieki, cūkkopības interešu grupas dalībnieki, dabas takā, kas izveidota Lubānas ezera tuvumā. Foto no Z.Briškas albuma.

Zemnieki, kas specializējusies cūkkopības nozarē un apvienojušies cūkkopības interešu grupā, pagājušajā nedēļā bija pieredzes apmaiņas braucienā pie kolēģiem Madonas rajonā. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja lopkopības speciāliste Zita Briška, līdzīgas interešu grupu tikšanās tiek rīkotas regulāri. Tādā veidā savas problēmas apspriež arī piena lopkopības, netradicionālās un bioloģiskās lauksaimniecības interešu grupas dalībnieki, kuri apvienojušies, ņemot vērā

līdzvērtīgus savus saimniecību ražošanas kritērijus.

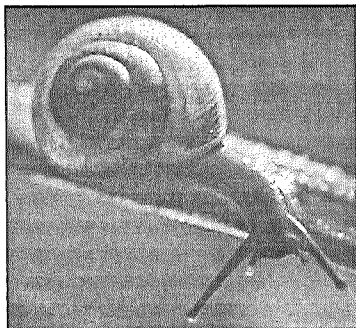
Preiļieši apmeklēja zemnieku saimniecību «KERI» Madonas rajonā, ar kaimiņu rajona cūkkopjiem runāja par sivēnmāšu turēšanas un barošanas aktualitātēm. Pieredzē dalījās Preiļu rajona zemnieku saimniecības «Ivanānu mājas» un šķirnes cūku audzēšanas fermas īpašnieks Jāzeps Ivanāns. Ar lopkopjiem tikās un par veterināri sanitārajām prasībām fermās runāja pārtikas un veterinārā dienesta speciālisti. Z.Briška uzsvēra, ka viena no ak-

tuālākajām problēmām pašlaik ir tradicionālie sivēnu tirgi, kas reģionā joprojām ir populāri. Sakarā ar Eiropas Savienības prasībām zemniekiem jābūt lietas kursā par to, ka dzīvu sivēnu tirdzniecībai un transportēšanai nepieciešams atbilstoši aprīkots transports, bet zemnieku saimniecībai jāsaņem sertifikāts.

Pēc lietišķām sarunām tikšanās dalībnieki iepazinās ar Madonas rajona skaistākajām vietām – Lubānas ezeru un tā klānos ierīkoto dabas taku, kurai līdzīgas mūspēj nav.

Dārzos atkal sākušies gliemežu uzbrukumi

Šogad, droši vien vēsā laika dēļ, gliemeži savu aktivitāti dārzos sāk parādīt vēlāk nekā parasti. Tie, kuri ir iepazīnuši gliemežu briesmas, no tiem cenšas atbrīvoties, bet, nepazīstot to dzīves ciklu un paradumus, tas bieži vien ir bezcerīgi.

Gliemeži, kuri dzīvo čaulā, savas mājas uzbūvē izmanto kalķi, tādēļ tie ir ļoti jutīgi ar kalciju bagātās dārza augsnes, sevišķi tad, ja dārzs ir mitru mežu vai pļavu ielokā. Gliemežu darbība sākas jau agrā pavasarī, kad viņi izšķīlas no pārziemojušām oļiņām. Pavasarī jauno augu dzinumus tiek apgrauzti līdz pat zemei, bet lapas vienas caurumos. Mīkstmiešus var atrast arī salātu galviņās, sīpolos, kāpostos. No puķēm visvairāk apdraudētas ir salvijas, lefkojas, kliņģerītes, dālijas, ķeizarkroņi, lauztā sirds, studentu nelķes un samtenes. Zemeņu stādījumos gliemeži lapas gan neaiztiek, taču iecienījuši ogas.

Protams, ka šos kaitniekus var ierobežot ar ķīmiskiem augu aizsardzības līdzekļiem vai iznīcinot mehāniski. Taču bioloģiskās saimniecības praksē ieteicams izmantot

piedāvā arī citus variantus. Tā kā gliemežus ļoti labprāt ēd vistas, pīles un muskatpīles, var ļaut šiem putniem pastaigāties pa dārzu. Tomēr ir risks, ka, kašņājoties pa domēm, tiks nodarīts vairāk ļaunuma. Zinātāji teic, ka konkurence esot arī starp gliemežu sugām, piemēram, vingliemeži ēd citu gliemežu sugu oļiņas.

Laī gliemežus pievilinātu un tad salasītu, vakaros apdraudēto vietu tuvumā izliek, piemēram, lielas rabarberu lapas vai vienkārši koka dēļiņus. Lielāka efekta dēļ tos var samitrināt ar alu, un otrā rīt gliemežus atliek vienīgi salasīt, samest traukā un apliet ar karstu ūdeni.

Tā kā gliemežu mātītes augstā un septembrī dēj apmēram 20 – 150 oļiņas, rudenī nevajag taupīt

pules, lai tās iznīcinātu. Gliemežu olas ir pilnīgi apaļas, dažus milimetrus diametrā, mīksts, gandrīz caurspīdīgas, veido nelielas kaudzītes. Noteikti vajag pārrakt komposta kaudzes, kur gliemežu ir visvairāk, jo, olām nonākot augsnes virspusē, tās nosalst, iežūst vai arī tās apēd putni. Oļiņas iet bojā, ja rudenī pārrok dārzu. Jāatceras, ka olas labi saglabājas zem mulčas kārtas, ko izmanto daudzgadīgajos stādījumos. Bioloģiskajā dārzkopībā iesaka mulču noņemt, augsni nolīdzināt un notīrīt no augu atliekām. Ja augsnes virskārta ir līdzīga, gliemežiem nav kur paslēpties, viņi tad meklē mitrākus stūriņus. Tīrās dobes iesaka apsēt ar zaļmēslojuma augiem, vislabāk ar sinepēm, jo sinepju smarža gliemežus atbaida.

Mazdārziņos gliemežus un to oļiņas var apliet ar karstu ūdeni. Ir arī ieteikumi relatīvi vēlu novākt burkānus un selerijas. Gliemežiem patīk dēt oļiņas pie šo sakņu augu kakliņiem; ražas novākšanas procesā oļu dējumi tiks iznīcināti.

Izmantota grāmata «Praktiskā bioloģiskā lauksaimniecība Latvijā»

Dārza darbi jūnijā

8. jūnijs. Mēslo liliņas un citas puķes. Sēj divgadīgās puķes: kārsrozes, mārpuķītes, neaizmirstules. Izstāda begonijas, petūnijas, samtenes, salvijas un lobēlijas.

9.–10. jūnijs. Griež lapainos spraudņus, iestāda dēstus, apkopj zālājus, augiem dod mēslojumu. Tomātiem izlauž pazarītes. Stāda sīpolus, salātus, pētersīļus.

11.–13. jūnijs. Cērp dzīvzogas, gatavo zaļo mēslojumu no nezālēm, nātrēm, latvāņiem, dižskābenēm u.c. Izstāda uz lauka tomātus, gurķus, pupiņas, kāpostus. Ravē, laista, apkaro kaitēkļus. Ievāc rabarberus un skābenes, stāda kāpostus, tomātus, gurķus, papriku, fizāļus. Var sēt brokoļus.

14. jūnijs. Mēslo dārzenus. Stāda kartupeļus, dālijas, gladiolas un ārstniecības sakņaugus.

15. jūnijs. Sēj redīsus, rutkus, stāda ogulājus, avenes.

16.–18. jūnijs. Ievāc kumelītes, vīgrīžus, baldriāna un citu ārstniecības augu ziedus. Laista un mēslo krāšņumaugus. Var izstādīt majorānu, timiānu, baziliku. Stāda ziedkāpostus. Veido ābeliņu vainagus. Sēj un stāda visādas puķes.

19.–20. jūnijs. Ravē, laista, apkaro laitēkļus. Kōpj zemenes, augsni mulčē. Var stādīt vīnogulājus, veciem izgrieztiem neražojošos dzinumus. Novāc zaļumus, sīpollokus, rabarberus.

21.–22. jūnijs. Jāstēdz pabeigt ravēšanu, var izstādīt tomātus, gurķus. Izpikē tomātu dēstus. Izstāda vēliņos kāpostus. Sēj pākšaugus. Beidz stādīt augļu kokus un ogulājus.

23. un 24. jūnijs – Līgo diena un Jāņu diena.

25. jūnijs. Sevišķi labvēlīga diena sakņaugu sēšanai. Pēdējais laiks iesēt redīsus. Stāda kartupeļus. Apsakņo ogu krūmu stādus.

26.–27. jūnijs. Apsmidzina augļu kokus cīņai pret kaitēkļiem un slimībām. Ievāc ziedkāpostu ražu, zemenes, saldus ķiršus. Laista, mēslo rozes. Sevišķi laba diena ārstniecisko ziedaugu ievākšanai.

28. jūnijs. Ievāc lapu dārzenus, lapu ārstnieciskos augus un garšaugus.

29. jūnijs. Stāda gurķus, tomātus, papriku, ķiplokus, sīpolus.

30. jūnijs. Sēj burkānus, melnos rutkus, bietes. Augļu kokiem veic ražas normēšanu. Izgriezti slimību bojātos zarus. Izrok noziedējušās sīpolpuķes.

«Mazdārziņš»

Augļizmetņu retināšana dārzos

Tajos dārzos, kur pērn ražas nebija vai arī tā bija niecīga, ābeles rieš daudz pumpuru. Uzlabot augļu kvalitāti, kā arī panākt labāku ziedpumpuru riešanas nākamā gada ražai iespējams, retinot ziedus vai augļizmetņus. Arī kociņiem būs vieglāk, zarus nepārslogos ienākusies raža rudenī.

nekā labi apgaismotie);

✓ retināšana jāpieskaņo augļzara resnumam un stingrumam; ✓ uz tieviem, nokareņiem zariņiem jāatstāj mazāk augļu nekā uz resnākiem un stingrākiem zariem.

Visātrāk ražas normēšanu var paveikt, apsmidzinot kokus ar īpaši šim nolūkam paredzētām ķīmikālijām. Augļizmetņus iespējams retināt arī ar rokām.

Pēc tā sauktās fizioloģiskās nobīres, kad augļizmetņi pāris nedēļu laikā pēc noziedēšanas nobirst paši, retināšana sokas vieglāk un ātrāk. Tad var atšķirt arī mazākus augļišus, gan ar sīkiem bojājumiem, arī parastās augļu puves skartos. Uz koku zariem ik pēc 12-15 cm atstāj pa vienam augļizmetņim. Jāraugās, lai katram augļizmetņim būtu 30-40 lapas.

Holandiešu dārzkopības speciālisti sniedz praktiskas norādes:

✓ daudz pamatīgāk vajag izretināt tos augļus, kas atrodas zem zariem un saņem maz saules gaismas (ienākusies tie ir negaršīgāki

Holandies augļkopības speciālisti iesaka noņemt ne vien sīkākos, bet arī pašus resnākos augļizmetņus. Rietumeiropā jau ilgu laiku nopietni runā par optimālo augļu lielumu – mīlzu ābolus tur uzskata par mazāk vērtīgiem. Latvijā ļoti aprūpētos intensīvos dārzos pārmerīgi lielus ābolus var briedināt 'Antej', 'Rubin' un līdzīgas šķirnes. Paši sīkākie augļizmetņi jānoņem arī šķirnēm ar maziem augļiem. Tā iespējams iegūt izliedzinātu lieluma augļus, kas ir laba tirgus produkcija.

(Izmantoti «Praktiskā Latvieša» materiāli)

Kā palīdzēt salnu samocītajiem augiem

Aukstās maija nakts ar salnām un gaisa temperatūru, kas noslīdēja pat līdz mīnus četriem grādiem, nodarījušas zaudējumus laukkopjiem, augļu un ogudārzu īpašniekiem. Kā «Novadnieku» informēja Preiļu lauksaimniecības konsultāciju biroja (LKB) vadītāja Silviņa Dreijere, ziņas gan nav apkopotas, taču zemnieki stāsta, ka visvairāk šopavasara cietuši rapša sējumi, kā arī mieži un kvieši. Vairāk rajona pašvaldībās salna traucējusi arī rudzu attīstību, kas jau bija sākuši vārpot. Iespējams, ka būs apsalušas arī rudzu vārpiņas. Kā tas ietekmēs ražu, varēs redzēt vēlāk. Salnas bojājušas arī agro kartupeļu stādījumus, kas vietumis atjaunojami. Cerības uz bagā-

tu ražu zaudējuši arī zemeņu, upeņu audzētāji, mazāk būs arī ābolu, ķiršu un bumbieru.

Preiļu LKB augkopības speciāliste Inese Magdalenoka, analizējot situāciju, teic, ka vairāk sala bojājumu ir laukos, kas iepriekš bija saņēmuši mazāk mēslojuma. Lai palīdzētu apsalušajiem augiem atkopties, pašlaik nepieciešams dot slāpekļa mēslojumu. Devas atkarīgas no tā, cik mēslojuma augsne ticis iestrādāts iepriekš, taču par ļaunu nenāktu pat līdz 100 kilogramiem amonija salpetra uz hektāru. Augļu kokiem un ogulājiem jādod kalcija nitrāts. Tas gan ir dārgs, bet ļoti efektīvs preparāts.

INFORMĀCIJA

Dziedē miesas, dvēseles un kontroldarbu sāpes

Sākusies vasara, un skolēni ar atvieglojuma nopūtu atstājuši mācību iestādes. Miērs un klusums iestāties arī Līvānu 1. vidusskolas medicīnas māsas GUNTAS DREIMANES kabinetā.

Skolas medmāsa ir pirmais cilvēks, pie kura pēc palīdzības bērni griežas ar «nelabu» dūšu, ar sasiestu ceļgalu, ar kakla vai zobu sāpēm, kuru dēļ uz burtnīcas sāk krist pat asaras. Dažu labu pie medmāsas nogādā skolotājs. Skolas medicīnas darbinieks ir pirmais cilvēks, kam jāsaprot, vai ēkšņās sāpes vēderā patiešām ir nopietnas saslimšanas simptoms, vai arī varētu pāriet jau pēc nepatīkamā kontroldarba.

Tomēr skolas medmāsu dienests ir tikai rajona lielajās skolās, kurās bērnu skaits ir tuvu vai pārsniedz tūkstoši. Šo speciālistu darba apmākta ir pašvaldību ziņā, kas uztur skolas.

Guntas Dreimanes darba stāžs skolā ir ilgs, un šogad 1. septembrī apritēs jau 15 gadi. Nupat aizvadītais mācību gads skolas medicīnas māsai palicis atmiņā ar to, ka bērniem bieži un daudz asiņoja deguni. Vai tā bija kāda vīrusa īpatnība, vai kas cits, viņa tā arī nav tikusi skaidrībā. Bijušas reizes, kad asiņošanu nav izdevies apturēt un nācies saukt «ātros».

Skolnieceiņiem bieži vien tiek izkūstītas brilles. Taču bērniem nepatīk brilles nēsāt, viņi tās «aizmirst» mājās. Skolas māsai nākas atgādināt aizmārsām. Redzes pāslīktināšanās sākas pamazām, bērniem nemanot. Viņi vairs ne-

uztver mācību vielu tik labi, kā to spētu ar normālu redzi. Pasliktinās sekmība.

Vienā no klasēm bija konstatēta saslimšana ar dizentēriju. Slimie bija inficējušies ārpus skolas, un, par laimi, netīro roku slimība skolā neizplatījās. Taču medmāsa papildus veica izskaidrošanas darbu, lai bērni zinātu, kā no šīs slimības izvairīties.

Šis skolas gads, par laimi, aizvadīts bez kaulu lūzumiem, bet Guntas atmiņā glabājas arī kāds no iepriekšējiem, kurā bērni krita un guva roku, kāju lūzumus.

Guntu Dreimani uztrauc arī nepareiza bērnu stāja, šķības un greizas muguras. Vēl pirms desmit gadiem bērnu stāja kopumā ir bijusi daudz labāka. To ietekmējusi nepārdomātā kabineta sistēma, kad vecāko klašu skolēniem dienā vairākas stundas jāpavada solos, kuri domāti jaunākiem un mazākiem bērniem.

Skolas māsai nereti nākas iejusties arī psihologa lomā. Katrā starpbrīdī pie kabineta durvīm rindīnā stāv pieci seši, pat desmit skolēni. Ļoti daudz ir hroniski slimu bērnu, atzīst Gunta. Skolā ir 16 ar celiakiju slimie bērni, kas nedrīkst ēst miltu ēdienus. Viņiem tiek gatavots atsevišķs ēdiens. Jāsaka paldies skolas pavāriem, kuras uzņēmušas šādas papildus rūpes. Arī visa lielā skolēnu saime regulāri tiek ēdināta ar veselīgiem darzeņu salātiem.

Salīdzinot ar pirmajiem darba gadiem, tagad bērnu veselība kļuvusi vājāka, uzskata Gunta Dreimane. Viņa domā, ka uz pilsētnieku veselību savas kaitīgās sekas

atstājusi rūpnīcu darbošanās padomju gados. Daudziem skolēniem ir alergija, liels skaits atbrīvoti no eksāmeniem. Bērniem maz fiziskās slodzes. Sporta nodarbi vietā izvēlas laika pavadīšanu pie datora.

Tomēr skola daudz rūpējas par bērnu higiēnu un veselību. Gunta Dreimane atzīst, ka lielu ieguldījumu šajā ziņā devusi skolas direktore Dzintra Maija Kručiņa. Katram bērnam ir savs garderobes skapītis vai arī viens uz diviem, lai uz mājām nav jāstiep smaga skolas soma ar grāmatām, sporta tērpu, zīmēšanas piederumiem. Klašu un koridoru iekārtojums uz skolēniem atstāj pozitīvu iespaidu. Tiem audzinātājiem, kas vasarā pacentušies un izremontējuši savas klases, mācību gada sākumā tiek uzdāvināti jauni krēsli. Tualetēs ierīkotas ventilācijas sistēmas. Sporta zālē ir duša ar karsto ūdeni.

Kādreiz agrāk skolā bija pat tāda štata vienība kā ārsts. Katra mācību gada sākumā visi bērni tika nosvērti, izmērti, pārbaudīja mugurkaula izliekumu, redzi. Bija gadījumi, kad skolas ārsts atklāja ielaistus bronhītus vai pat pneimonijas un tieši no skolas sola bērnu sūtīja uz slimnīcu. Taču man nav tiesību bērnu nosūtīt ne pie viena cita speciālista kā tikai pie ģimenes ārsta, saka medmāsa. Mēs ļoti vēlamies, lai skolā atkal būtu tāda štata vienība kā ārsts un lai tā darba apmākai atrastos līdzekļi.

Medicīniskās aprūpes reformēšanas negatīvais rezultāts ir arī tas, ka daudzi bērni tagad paliek

● Līvānu 1. vidusskolas medmāsa Gunta Dreimane priecājas par vasaru, jo rudenī viņas aprūpējamie skolā atgriezīsies stiprāki un veselīgāki. Gunta vienlaikus ir arī gādīga mamma saviem četriem bērniem, no kuriem trīs jaunākie vēl joprojām dzīvo mammas paspārnē, bet vecākais iziet militāro dienestu Nacionālajos Bruņotajos spēkos. Foto: M.Rukosuļevs

ārpus ģimenes ārsta redzesloka. Agrāk katrs no bērniem atradās kāda pediatra uzraudzībā, kurš sekoja viņa fiziskajai un garīgajai attīstībai, sūtīja pie speciālistiem, ārstēja slimības, pārzināja profilaktisko potēšanu grafiku. Tagad pediatrijas dienests kā tāds vairs nepastāv. Bērni ir pierakstīti pie ģimenes ārstiem. Valsts nav atcēlusi skolēnu obligātās profilaktiskās apskates, tās ietilpst ģimenes ārsta pienākumos, taču tā arī paliek uz viņu sirdsapziņas.

Negribu aizvainot ģimenes ārstus, viņa teica, bet esmu pārliecinājusies, ka liela daļa no bērniem netiek regulāri profilaktiski apskatīti. Tomēr ļoti atzinīgi viņa vērtēja dažus Preiļu ģimenes ārstus, kuru aprūpējamie bērni mācās Līvānu 1. vidusskolā. Viņi atsūta uz skolu zīmītes, ka bērnus ir profilaktiski apskatījuši. Zīmīte tiek ielīmēta skolēna medicīnas kartē un šie bērni nav palikuši ārpus ārsta redzesloka. Ļoti žēl, ka tikpat pozitīva attieksme pret bērnu profilaktiskajām apskatēm nepiemīt arī vienai otrai Līvānu daktere, saka Gunta Dreimane.

Skolas medicīnas māsa rūpējas arī par profilaktisko potēšanu. Katra bērna kartītē ir ierakstītas potes, kas viņam jāsaņem dažādā vecumā. Viņa sagatavo zīmītes ar individuālu atgādinājumu katram skolēnam. Kad doties pie ģimenes ārsta uz vakcinēšanu, paliek bēr-

na un vecāku ziņā. Pēc kāda laika apmeklē ģimenes ārstus un pārbauda, kuri no bērniem ir iera- dušies uz poti, aizmārsīgajiem raksta jaunus atgādinājumus. Šis kontaktu posms starp ģimenes ārstiem un skolu māsām joprojām nav stingri reglamentēts, kaut arī dienesta pienākumu aprakstā skaitās kā «sadarbība» ar ģimenes ārstiem. Sekot līdzī tūkstoš bērnu potēšanas grafikam, kura izpilde ir daudzu ģimenes ārstu ziņā, patiešām ir diezgan sarežģīti.

Skolas medmāsu pienākumos ir arī higiēnas normu ievērošanas kontrole ēdnīcā un virtuvē, apgaisojums, vēdināšana, ēdienkaršu saskaņošana, dezinfekcijas līdzekļu izmantošana. Darbu kontrolē sanitārā inspekcija, epidemiologi, pārtikas un veterinārais dienests. Māsai jāpiedalās arī audzināšanas stundās, mācot par veselīgu dzīves veidu.

Pašai jaunas zināšanas un pieredzi iespējams iegūt skolu medmāsu asociācijas semināros, kuros apmeklējot, var sakrāt nepieciešamo punktu skaitu attiecīga sertifikāta iegūšanai. Skolā var strādāt tikai atbilstošu sertifikātu ieguvusi medmāsa. Gunta Dreimane gatavojas sertifikācijas darba izstrādāšanai, jo šī gada rudenī beidzas derīguma termiņš pašreizējam sertifikātam.

L.Rancāne

Kultūras piemineklis – īpašnieka lepnums

Par Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rajona galveno inspektori konkursa kārtībā kopš šī gada februāra iecelta VALENTĪNA BRICE. Vienlaikus viņa strādā arī Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā.

Valentīna Brice patlaban apzina savu turpmāko darbības lauku. Vairāku mēnešu laikā, kopš iepriekšējā inspektore atstāja šo amatu, sakrājušies arī nedarīti darbi. Inspektore iepazīstas ar rajonā esošajiem aizsargājamiem vēstures, mākslas un arheoloģijas objektiem. Pieminekļu aizsardzības joma viņai nav sveša, jo pirms vairākiem gadiem sabiedriskā kārtā viņai ar šiem jautājumiem jau nācies strādāt.

Jautāta par to, kam inspektora darbā jāpievērš vislielākā uzmanība, Valentīna Brice teica, ka tā ir kultūras pieminekļu uzraudzīšana uz vietām, lai tie netiktu bojāti saimnieciskās vai citas darbības rezultātā. Piemēram, lai ne-

tiktu veiktas kailcirtes pilskalnos vai apstrādātas vietas, kur atrodas senkapi. Pat, ja tas ir arheoloģijas piemineklis, kurš atrodas zemē, jānodrošina, lai tas neskartā veidā saglabātos arī nākošajām paaudzēm. Inspektoram arī jābūt kā saiknei starp pieminekļa īpašnieku un aizsardzības inspekciju.

Rajonā patlaban ir 150 aizsargājami kultūras pieminekļi. Visvairāk no tiem ir arheoloģijas pieminekļi (senkapi un pilskalni) – pāri 70. Aizsargājamo vērtību sarakstā ir daudz mākslas pieminekļu, kas lielākoties atrodas baznīcās. Vairums no mākslas priekšmetiem glabājas Aglonas, Preiļu, Riebiņu katoļu baznīcās. Kā arī Bērzgales baznīcā, kura savukārt ir iekļauta aizsargājamo arhitektūras pieminekļu sarakstā. Šai grupai piešķaitāma arī Aglonas bazilika un katoļu klosteris, Preiļu muižas apbūve. Rajonā ir arī viens vēstures piemineklis. Šāds statuss noteikts J.Raiņa muzejam «Jasmuiža».

Aizsargājamiem pieminekļiem atrodas pašvaldību, juridisko vai privāto personu īpašumā, un viņiem

saskaņā ar likumu par kultūras pieminekļu aizsardzību noteikta atbildība par to saglabāšanu un apsaimniekošanu.

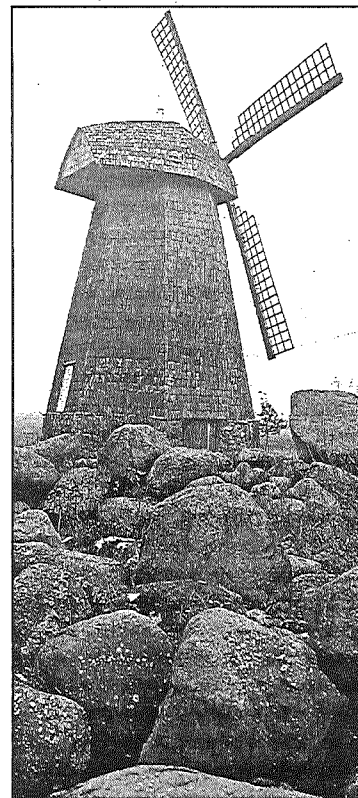
Pieminekli atļauts piemērot mūsdienu prasībām, bet to nedrīkst izpostīt. Tāpēc arī ikkatra darbība, ko īpašnieks nolēmis veikt, jāsaņemas ar pieminekļu aizsardzības inspekciju. Saskaņošana arī ir viens no galvenajiem uzdevumiem, ko Valentīnai Bricei nākas risināt visbiežāk. Atļaujas darbības veikšanai izsniedz pieminekļu aizsardzības inspekcija pēc iesnieguma izskatīšanas likumā noteiktajā kārtībā. Ar šādiem jautājumiem pie inspektora bieži griežas pārstāvji no pašvaldībām, kurās notiek teritoriālā plānošana. Pašvaldības savu aizsargājamo kultūras pieminekļu saglabāšanā ir ļoti ieinteresētas, atzina Valentīna Brice, jo saprot, ka tās ir iespējas tūristu piesaistei. To pagastu, kuros ir daudz šādu pieminekļu, kā, piemēram, Rušonas un Aglonas, vadītāji jūtas apmierināti.

Diemžēl šogad no valsts kultū-

ras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rajonam pieminekļu uzturēšanai nav piešķirti līdzekļi, ko var iegūt ar projektu starpniecību. Iepriekšējos gados līdzekļi piešķirtu Pastaru vējdzirnavu un Rušonas katoļu baznīcas vajadzībām.

Par kultūras mantojuma saglabāšanu 2003. gadā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija piešķirusi gadskārtējās balvas. Atzinība piešķirta arī Preiļu rajona pārstāvjiem: uzņēmējam Vitālijam Pastaram par ieguldījumu Pastaru vējdzirnavu saglabāšanā, Preiļu katoļu draudzei un dekānam Jānim Stepiņam par ieguldījumu kapelas saglabāšanā, J.Raiņa muzeja «Jasmuiža» vadītājam Solvitai Brūverei un sabiedriskā fonda «Gurnijaša» direktora vietnieci Leonīnai Ūdrasolai par kultūras mantojuma popularizēšanu. Atzinību saņēma arī Līvānu novada Turku folkloras ansamblis.

L.Rancāne

● Pastaru vējdzirnavas piesaista apbrīnotājus kā seno būvnieku meistarības apliecinājums.

8.

Pērtiķa gadā, pirms divpadsmit gadiem

Jūnijs, 1992

Sākot ar 1992. gada otro pusgadu, laikraksts «Novadnieks» pārtrauc krievu izdevuma izdošanu un iznāk tikai latviešu valodā. Avīze savus lasītājus par šīm radikālajām izmaiņām informē laikus — «Novadnieka» pirmajā jūnija numurā. Kopš jūnija avīze mainījusi arī formātu, iznāk A4 formātā astoņu lappušu biezumā. Pirmajā jūnija numurā par pirmo septiņu mēnešu darbu pieredzi stāsta Preiļu municipālā policija. Tajā strādāja seši vīri un gādāja par kārtību Preiļos.

Stress par rajona likvidāciju, kā liecina avīze, radies jau 1992. gadā. Rajona pagasti saņēmuši Augstākās Padomes deputāta V. Šteina vadītās komisijas izstrādāto lēmuma projektu, kurš paredz likvidēt Preiļu rajonu, sadalot to starp Daugavpils un Rēzeknes rajoniem. Daugavpils rajonam (apriņķim) plānots pievienot pat Krustpili. Acīmredzot, viens no latviskākajiem Latgales rajoniem līdz pat šodienai dažam labam bijis kā dažs acis, no kura jāatbrīvojas. Interesanti, ka lēmuma projektu gan saņēmuši pagasti, bet ne rajona padome un Preiļu pilsētas valde.

Rajona padome nodibina darba grupu, kas kārtos ar apkuri un kurināmā iegādi saistītos jautājumus, lai iedzīvotāji ziemā nenosaltu.

Laukos uzdarbojas pajū uzpircēji, kas pārliecina pensionārus un neuzņēmīgākos cilvēkus, ka pajū pārdošana ir viņu pašu interesēs.

Zemnieki nesaņem naudu par piena un gaļas pārdošanu, pārstrādes uzņēmumiem parādā paliek tirdzniecības organizācijas, bet veikalos cilvēki stāv garumgarās rindās, lai nopirktu desu. Par skaistām perspektīvām jauna būvmateriāla — taumalīta ražošanā lasītājiem stāsta uzņēmums «Tautma».

Slimnīcas bērnu nodaļā trūkst zāļu. Jāiztiek ar tām, kas saņemtas kā humānās palīdzības sūtījums. Bērni nonāk slimnīcā ar smagām, ielaistām slimībām. Kāda līvāniete, kas dzemdējusi meitiņu, atteikusies no viņas, mazuli tei neiedodot pat vārdu. Slimnīcā ir tikai auksts ūdens, mātes slimo, mazulišu drēbes skalo pašas, nosalušām rokām. Šādas skumjas lietas sakarā ar Starptautisko bērnu aizsardzības dienu žurnālistiem stāsta pediatre.

Uz Latgales Dziesmu svētkiem Balvos gatavoja visi rajona kori, Līvānu stikla fabrikas pūtēju orķestris un Sutru lauku kapela «Jūlijs». Aglonā māsās novada ērģelnieki.

Pašvaldību vadītāji protestē pret Preiļu rajona likvidēšanu. Protesta vēstule pieņemta kopīgā pagastu un pilsētu vadītāju sēdē, norādot, ka šādas nepamatotas izmaiņas vājina Latgales pozīcijas gaidāmajās Saeimas vēlēšanās. Vēstulē norādīts, ka lēmuma projekta autori iepriekš nav apmeklējuši rajonu, nedz arī uzklausi viņu vietējos iedzīvotājus. Protests nosūtīts valdībai.

Preiļos sākusies LR iedzīvotāju reģistrācija.

Līvānu biokīmiskajā rūpnīcā vairs neražo lizīnu, kam pasaules tirgū strauji kritusies cena. Rūpnīcas speciālisti valdības uzdevumā

kopā ar Lauksaimniecības ministriju strādā pie glukoze — fruktozes sirupa ražošanas tehnoloģijas. Produkts paredzēts cukura aizvietošanai. Taču, — kas investēs jaunās ražotnes iekārtošanu? Rūpnīcā turpinās citronskābes ražošanas līnijas projektēšana. Sagatavota iestrāde biomicīna ražošanas uzsākšanai.

Grūti laiki pienākuši Preiļu līnu fabrikai. Energoresursu cenas ievērojami pieaugušas, savukārt iedzīvotāju pirktspēja tikpat strauji kritusies, un līnšķiedru no Preiļiem atteikusies iepirkt gan Jelgavā un Rēzeknē, gan arī Lietuvā.

1992. gadā izglītības sistēmā ieviests jauninājums, kura atskatnā vissmagāk jūtamas šogad — 2004. gadā. Pirms 12 gadiem skolās pirmo reizi nesekmīgie devītklasnieki — rajonā 55 — netika pielaisti pie gala eksāmeniem, bet varēja saņemt licības par pamatskolas absolvēšanu. Turpmākajos gados skolēni pierada pie sistēmas, ka var nemācīties, bet skola skaitīsies pabeigta.

Rajonā izveidota valsts valodas prasmes atestācijas komisija. Trīspadsmit Latgales pagastos nav skolu, kuros mācības notiktu latviešu valodā, un vecāki spiesti savus bērnus sūtīt skolās, kur viņi izglītojas krievu valodā. Valsts valodas prasmes pārbaude notika Preiļu pasta. Atestēšanas komisijas priekšā stājas 51 darbinieki, ieskaitot lauku pasta nodaļu pārstāvjus.

Komunistiskā terora upuru atceres dienā Preiļos tiek iesvētīta pēckara periodā nošauto cilvēku atdusas vieta pie vecajiem kapiem. Preiļos piedzīvots nebijis gadījums, — policijas telpās noticis uzbrukums municipālās policijas priekšniekam, ko uzbrucējs sadūris ar nazi. Vainīgais aizturēts.

Pie Preiļu tirgus notiek nelikumīga tirgošanās ar dzīvniekiem, un šo darbību nevienam dienestam nav izdevies izskaust arī līdz šim.

Aglonas internātskolai piešķirts ģimnāzijas statuss.

Cenu kāpumu energoresursiem, degvielām, tehnikai vissāpīgāk izjūt laucinieki, kuri nekādi nespēj piemēroties jaunajiem laikiem un saprast notiekošo — brīvā tirgus ekonomiku. Savukārt pilsētu iedzīvotājus šokē aizvien pieaugošās pārtikas cenas.

Līgo svētku priekšvakarā Preiļos izskan Latgales deju svētki «Ar meitoni doncot guoju».

Rajonā sākusies pajū sabiedrību dalīšanās, lopus un citu mantu pārdodot izolēs. No Līvāniem turpina izbraukt sveštautiņu ģimenes, kas šeit ieradās pēc 1985. gada. Par lēmumu doties uz savu etnisko dzimteni viņi saņem kompensāciju.

Bijušie īpašnieki pieteic savas tiesības uz īpašumiem. Kāda rīdziniece vēlas atgūt māju Preiļos, Raiņa bulvārī, kur izvietojusies bērnu bibliotēka, bet Preiļu katoļu draudze grib tikt pie bijušā īpašuma — kapelas, mājas Rēzeknes ielā, 12 hektāriem zemes un cita. Iedzīvotāju vidū turpinās strīdi par zemes lietām.

Rajona Tautas deputātu padomes valde pieņēmusi lēmumu par sadzīves pakalpojumu kombināta reorganizāciju. Preiļos esošie objekti jānodod pilsētas, laukos — pagastu pašvaldību pārziņā.

Sagatavoja L.Rancāne

INFORMĀCIJA

VID LATGALES REĢIONĀLĀS IESTĀDES INFORMĀCIJA

Steidzami jādeklarē cukura un cukuru saturošo pārtikas produktu krājumus

Valsts ieņēmumu dienests atgādina, ka līdz 2004. gada 30. jūnijam juridiskām un fiziskām personām jāiesniedz deklarāciju cukura un cukura pārstrādes produktu normālo un lieko krājumu noteikšanai, ja to īpašumā 2004. gada 1. maijā ir brīvā apgrozībā esošs produktu krājumu apjoms, kas pārsniedz:

■ 1 tonnu cukura vai 5 tonnas cukuru saturošu pārstrādes produktu (tai skaitā — cukura konditorejas izstrādājumi, šokolādes, džemi, augļu žeļejas, augļu sulas, piens un krējums iebiezināti ar cukuru u.c.), vai

■ pēdējo trīs gadu vidējo cukura vai cukura pārstrādes produktu triju mēnešu resursu nepieciešamības nodrošinājumu.

Cukura un cukuru saturošu pārstrādes produktu triju mēnešu resursu nepieciešamības nodrošinājuma normatīvu nosaka sekojoši:

(Kg 2001. gadā + kg 2002.

gadā + kg 2003. gadā) : 36 x 3 mēn. = normatīvs

■ Cukura un cukuru saturošo produktu krājums nav jādeklarē, ja normatīvs ir lielāks par brīvā apgrozībā esošo produktu krājumu uz 01.05.2004. (piemēram, normatīvs cukuram 2 tonnas, bet brīvā apgrozībā esošie produktu krājumi uz 01.05.2004. ir 1,5 tonnas).

Deklarācijas jāiesniedz pamatojoties uz Zemkopības ministrijas izstrādātajiem un 2004. gada 29. aprīlī pieņemtajiem Ministru kabineta noteikumiem nr. 469 «Noteikumi par pārejas posma pasākumu piemērošanas kārtību cukura un cukuru saturošu produktu tirdzniecībā sakarā ar pievienošanu Eiropas Savienībai» (publicēti LV 01.05.2004. nr. 69) un 25.05.2004. grozījumiem MK noteikumos, kuru izpildes kontroli jānodrošina Valsts ieņēmumu dienestam. Pamatojoties uz noteikumiem, deklarācijas jāaizpilda

par katru personas īpašumā esošu produktu atbilstoši Eiropas Savienības kombinētās nomenklatūras astoņu zīmju klasifikācijai. Cukura un tā pārstrādes produktu saraksts («lieko krājumu») uzskaitei ir publicēts iepriekš minēto noteikumu 2. pielikumā.

Minētie noteikumi, tai skaitā produktu krājumu deklarāciju veidlapas ir pieejamas Zemkopības ministrijas mājas lapā: <http://zm.gov.lv/normative Acts/>

Konsultācijas par minēto normatīvo aktu piemērošanu un deklarāciju aizpildīšanu var saņemt:

■ Zemkopības ministrijā pa tālr.: 7027184, 7027210, 7027346;

■ VID Latgales reģionālās iestādes nodaļā Preiļos (tālr.: 5324253).

Konsultācijas par preču kombinētās nomenklatūras klasifikācijas kodu var saņemt VID Latgales reģionālās iestādes Muitas pārvaldē pa tālr.: 5406279, 5406282.

LĪVĀNU NOVADĀ

Diskutēs par atkritumu apsaimniekošanu

Piektdien, 11. jūnijā plkst. 13.00 Līvānu novada domē notiks diskusija par noturīgā organiskā piesārņojuma (NOP) apsaimniekošanas veidiem Līvānu pašvaldībā, ko organizē SIA «Vides projekti» sadarbībā ar Līvānu pašvaldību.

Diskusijas laikā tiks analizēti Līvānu novada skolu audzēkņu pētījumi, kas veikti Latvijas skolu projekta «STOP NOP» ietvaros

un saistīti ar sadzīves atkritumu apsaimniekošanas problēmām. Līdzīgas diskusijas organizētas arī Olainē, Balvos un Smiltēnē, to mērķis — meklēt risinājumus atkritumu apsaimniekošanas jomā katrā pašvaldībā. Diskusijā piedalīsies pašvaldības izpildinstitūciju un reģionālās vides pārvaldes pārstāvji, SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» speciālisti, kā arī SIA «Vides projek-

ti» pārstāvji. Diskusijā aicināti piedalīties arī iedzīvotāji un masu mediju pārstāvji. Jāatzīmē, ka sadzīves atkritumu apsaimniekošana Līvānu novadā pēdējo gadu laikā ir krasi uzlabojusies līdz ar konteineru tipa atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu, taču problēmas pastāv individuālo māju sektorā un atsevišķu garāžu kooperatīvu teritorijā.

Piedalās «Putnu dienās» Grobiņā

4. jūnijā Līvānu novada domes izpilddirektora vietnieks Aivars Smelcers un domes deputāte Venerenda Caune piedalījās kārtējās Latvijas pilsētu, pagastu un novadu «Putnu dienās» Liepājas rajona Grobiņā, kur dzīvo 4304 iedzīvotāji, bezdarba līmenis pilsētā ir ap 7%. Viesi no dažādām Latvijas pašvaldībām, kuras vieno

to ģerboņos attēlotie putni, iepazīnās ar Grobiņas pieredzi, apmeklēja metālkonstrukciju ražošanas uzņēmumu, Grobiņas HES, veco ļaužu aprūpes centru un rakstnieces Zentas Mauriņas piemiņas istabu. Tikšanās laikā nolemts, ka nākošgad tradicionālās «Putnu dienas» notiks Dagdā.

Aicina uz tikšanos konsulātā

Līvānu novada dome saņēmusi Krievijas Federācijas ģenerālkonsula Daugavpilī Valērija Tuzova ielūgumu uz pieņemšanu par godu Krievijas Federācijas valsts deklarācijas pasludināšanas dienai, kas notiks 10. jūnijā Krievijas konsulātā Daugavpilī.

G.Kraukle,
Līvānu domes sabiedrisko attiecību speciāliste

LIKTEŅI

«Pie bērna jāiet ar siltu sirdi...»

Donāta Livdāna-Botora dzimtā puse ir Aglona. Dzimis 8. oktobrī, pēc horoskopa — Svairi, tātad iekšēji bagāts cilvēks, apveltīts ar radošu domu, pareizu skaistuma izpratni, jūtīgu dvēseli. Bērnu mazās sirsnības ir tik jūtīgas un trauslas, viens netaisnīgs vārds, nepelnīts sods, nesapratne, un ticība pieaugušajiem saplīst sīkos gabaliņos... Mēs visi kādreiz esam bijuši skolēni un labi zinām, cik svarīgi skolotājam ir ne tikai zināt un mīlēt savu priekšmetu, bet arī būt sirsnīgam, iecīnīgam cilvēkam. Un cik ir tādu skolotāju, par kuriem varam sacīt — es viņu cienā skolotāju. Gribu atzīties, ka es pati pie Donāta Livdāna-Botora nekad neesmu mācījusies, tāpēc, lai būtu objektīva, iztajuju dažus viņa bijušos audzēkņus un atbildes bija apbrīnojami vienādas — īsts skolotājs, labs cilvēks.

Skolā bija viens no labākajiem

Donātam mācības skolā nesagādāja nekādas grūtības. Vienlīdz labi padevās visi priekšmeti. Visvairāk atmiņā palikušas literatūras stundas, kad skolēniem nācās detalizēti analizēt latviešu rakstnieku darbus. Redzot zēna aizraušanos ar literatūru, skolotāja reizēm viņam iedeva izlasīt arī kādu ārzemju rakstnieku darbu. Pateicībā par to visu izlasīto vajadzēja izvēlēties klases priekšā. Tad kādu dienu pienāca tāds brīdis, kad arī pašam sagribējās «izmēģināt spalvu». Tā tapa pirmais paša sacerētais dzejolis skolas sienas avīzē.

Jāatzīst, ka apbrīnojama gaisotne valdīja Ulmaņa laiku skolās. Liela vērtība tika pievērsta latviskumam, patriotismam, dzimtenes mīlestības jūtām. Drīz vien Donāts, tikpat stipri kā latviešu literatūru, iemīlēja arī vēsturi. Ievērojama vieta skolā bija atvēlēta ticības mācībai. No Aglonas klostera uz skolu nāca mūķenes un mācīja skolēniem Svētos Rakstus. Totties vasaras pagāja vienos priekos, neskaitāmu draugu pulkā, Cirišu ezerā peldoties un makšķerējot zivis.

Patika vēsture, literatūra — izmācījās par matemātiķi

1944. gadā pavasarī, kad Donāts mācījās Aglonas ģimnāzijas izlaidumā klasē, gadu agrāk dzimušie viņa bērnības draugi tika iesaukti padomju armijā un jau cīnījās Kurzemes katlā. Drīz vien no turienes pienāca pirmās sēru vēstis. Arī Donāta turpmākais dzīves ceļš solījās būt tikpat smags un bīstams. Taču viņam uzsmaidīja negaidīta laime. Vajadzēja tikai to satvert, nepalaist garām.

Tā kā pirmajā padomju gadā un kara laikā visvairāk bija iznīcināta tieši inteliģence, tad jaunajai varai nācās saskarties ar zināmām grūtībām — skolās nebija kam

mācīt bērnus. Steidzami vajadzēja sagatavot jaunus pedagogu kadrus. Tāpēc Daugavpilī tika nodibināts divgadīgais skolotāju institūts, kas vēlāk pārtapa par Daugavpils Pedagoģisko institūtu, tagad — universitāti. Aglonas ģimnāzijā ieradās aģitatori un aicināja jauniešus doties turp mācīties. Tas bija diezgan vilinošs piedāvājums, jo apsolija studentus neiesaukt armijā. Nevienam taču negribējās mirt tik jaunam, pēdējās kara dienās.

Tā pavisam nejausi deviņu agloniešu, tajā skaitā Livdāna-Botora kunga, liktenis bija izlemts. Donātam ļoti gribējās studēt kādu humanitāro zinātņu, taču draugi vēlējās kļūt par matemātikas skolotājiem, un viņš, upurējot savas intereses draudzības vārdā, arī kļuva par matemātiķi. 1947. gadā pēc institūta pabeigšanas viņu nosūtīja strādāt uz Aglonas vidusskolu par matemātikas skolotāju. Papildus nācās mācīt arī vēsturi. Tolaik viņam bija tikai deviņpadsmit...

Divpadsmitajā klasē mācījās 42 jaunieši. Gandrīz visi viņi bija gados vecāki par pašu skolotāju. Protams, nebija viegli, taču Donāts godam tika galā ar saviem pienākumiem, jo pēc mēneša viņu iecēla par direktora vietnieku mācību un audzināšanas darbā.

Bez likteņa līdzdalības neiztika arī mīlestībā... No Rudzātiem uz Aglonas vidusskolu atsūtīja strādāt jauno latviešu valodas skolotāju Eleonoru. Abiem kopā vajadzēja veikt dažādus sabiedriskos pienākumus, piedalīties pasākumos, un tā, vārds par vārdam, vispirms draudzīgi acu skatieni, tad dvēseļu radniecības sajūta un galu galā laulības osta... Viņi apprecējās 1950. gada 15. augustā. Tūlīt jaunajai ģimenei piedāvāja darbu Preiļu 1. vidusskolā, un viņi ar prieku to pieņēma.

Eleonorai patīk ceļot, Donātam — makšķerēt

Preiļu 1. vidusskolā Donāts Livdāns-Botors pildīja direktora pienākumus, Eleonora mācīja bērniem latviešu valodu un literatūru. No 1960. līdz 1987. gadam viņš strādāja Preiļu 2. vidusskolā, vispirms par skolotāju, tad — mācību daļas vadītāju un direktoru. Pavisam izglītības sistēmā nostrādāti 53 gadi, no kuriem 27 — direktora amatā. 1970. gadā Livdāna-Botora kungam piešķirts Latvijas PSR izglītības darba teicamnieka nosaukums. Ar lepmumu viņš runā par meitu Anitu un abām mazmeitiņām — Elīnu un Dagniju. Anita pabeidza Latvijas Valsts universitāti un kļuva par žurnālisti. Nu jau daudzus gadus dzīvo un strādā Dobeļē. Arī abas Livdānu-Botora ģimenes jaunākās atvasītes ieguvušas augstāko filoloģisko izglītību. Dagnija strādā «Latvijas Avīzē» par korektori, Elīna pasniedz angļu valodu Stradiņa universitātē. Te gribas

DONĀTS LIVDĀNS-BOTORS vēl arvien jūtas spēka pārpilns, možs, dzīvespriecīgs. Negrib samierināties ar domu, ka pēc labi pastrādāta darba pienākas atpūta. Būdam pensijā, viņš 11 gadus mācīja bērniem matemātiku rajona skolās. Tagad Donāta kungs strādā zemes darbus un makšķerē zivis. Viņš atzinās, ka ļoti grūti dzīvot bez iemīlotā skolotāja darba, bez sajūtas, ka kādam esi vajadzīgs. Atceroties bijušos laikus, vienmēr tā dīvaini sāk kņudēt sirdī. Bet 1. septembrī krūtīs smeldz visvairāk, nav spēka izturēt šo sāpi. Tādās reizēs viņam atkal un atkal gribas saņemt krāšņos rudens ziedus, dzirdēt tūkstoškārt dzirdētos vārdus «Lūdzu, skolotāj!», bērnu jautro čalošanu skolas gaitenīs...

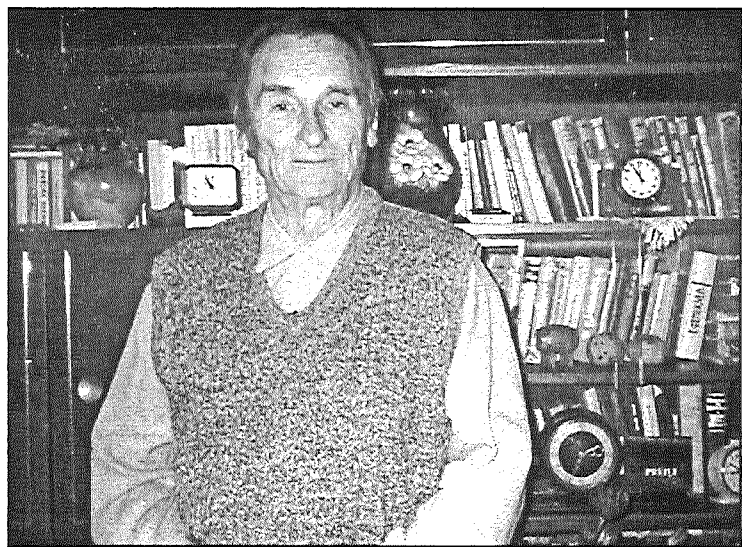
● Ģimene pilnā sastāvā — (no kreisās) sieva Eleonora, mazmeita Elīna, meita Anita, Donāts, znots Visvaldis, aizmugurē mazmeita Dagnija.

piebilst, ka Donāta kungs, kaut arī darba mūžu veltīja matemātikai un vadošiem amatiem, vienmēr ir aizrāvis ar literatūru, pēc dabas ātrāk brīvdomātājs, filozofs, nevis tiešo zinātņu pārstāvis. Viņš nenoliedz, ka sirdsbals vienmēr vilktin vilkusi pie grāmatām...

Padomju gados Livdānu-Botora ģimene daudz ceļoja. Ar savu mašīnu apbraukāta bijušās Padomju Savienības Eiropas daļa, vairākkārt pabūts Krimā un Kaukāzā, Melnās un Kaspijas jūras piekrastēs. Kāpēc bija nebraukt? Benzīns — lēts, kurā katrā ceļa malā varēja uzcelt telti un pārnakšņot. Turisma firmu rīkotajos braucienos piedalījies tikai Eleonora, Donāta kungs vienmēr atteicies, jo nepatīkot bara sajūta, kaitinot ceļotāju kaprīzes. Eleonora vienatnē apceļojusi Franciju, Vāciju, Holandi, Beļģiju, Poliju. Kad aicinājusi vīru doties uz Parīzi, viņš esot atteicis: «Mana Parīze — pie Gailīšu ezera». Pats Donāta kungs brīnās, kā, gadiem ritot, viņa raksturs un intereses varējās tik krasi izmainīties — vairs negribas piedalīties nekādos saviesīgos pasākumos, sabiedriskās aktivitātēs, patīk daba, vientulība, miers un klusums. Vai tā būtu ziema, vai vasara, viņam vislabākā atpūta esot pie ūdeņiem, ar makšķeri rokās.

Viņš sēja sēklu, kura uzdīga tikai tagad...

Bija laiki, kad Donātu Livdānu-Botora varēja nosaukt par vienu no ievērojamākajiem, sabiedriski aktīvajiem cilvēkiem Preiļos. Kā gan citādi. Viņam taču bija uzticēts vadīt Preiļu lielāko vidusskolu. Līdz ar to nāca liela atbildība, milzums daudz pienākumu. Reti kuram pa spēkam vienlaicīgi strādāt ar divām, tik dažādām, cilvēku grupām — skolēniem un pedagogiem.

● Livdāna-Botora kungs atzīst, ka pedagoga darbs ir bijis viņa mūža aicinājums, grāmatas — patīkams vaļasprieks.

— Skolotāju kolektīvā nekad nepieļāvu strīdus, ķildas, skaudību, tenkošanu, — atceras Livdāna-Botora kungs. — Laikam tāpēc mani bija iesaukuši par «zibensnovēdēju». Pieturējos pie demokrātiska vadības stila. Nekad un neko neuzspiedu. Ja pedagogs kaut ko negribēja darīt, atļāvu, lai nedara arī. Man pats svarīgākais šķita — priekšmeta zināšanas un pareiza attieksme pret skolēniem. Ja gribēju panākt uzvaru kādā ļoti nozīmīgā jautājumā, nebaidījies nemanāmi uzspiest personīgo viedokli. Pedagoģiskā padome, manas, kā direktora, domas un balsojumu vienmēr vērtēja augstāk par pārējiem. Pret skolēniem vienmēr centos būt prasīgs, taču humāns un taisnīgs. Tikai tādu sevi varēju iedomāties skolas direktora krēslā.

Laikam neticēsiet, kad teikšu, ka neesmu atstājis uz otru gadu nevienu skolēnu. Tāpēc arī tagad man nav kauns paskatīties acīs saviem bijušajiem audzēkņiem. Kad mazmeitas bija vēl mazas, bieži mēdzām pastaigāties pa pilsetu, un viņas neizpratnē man

jautāja: «Vectēv, kāpēc visi tevi sveicina?» Es ar lepmumu atteicu: «Viņi visi ir mani bijušie skolēni». «Tik daudz!» viņas atkal brīnījās.

Visur, kur tikai nākas iegriezies darīšanās, strādā mani bijušie audzēkņi. Viņi ir uzņēmēji, firmu vadītāji, bankieri, viens otrs ticis vēl tālāk — ievēlēts par deputātu, strādā ministrijās, Saeimā. Par to man vislielākais gandarījums. Tātad labi iemācīju ne tikai matemātiku, bet izaudzināju viņus par spēcīgām personībām. Ar prieku sirdi sekoju viņu veiksmēm. Mani bijušie skolēni — mana darba gala produkts...

Jau toreiz padomju gados sēta sēkla tagad ir izdīgusi un dod spēcīgus asnus. Manu audzēkņu rokās — Latvijas nākotne. Tikai tagad, pēc daudziem gadiem, tā pa istam var novērtēt skolotāja darba milzīgo nozīmi. Cik patiesi bija Suhomlinska vārdi, kad viņš teica, ka ārstam, pirms iet pie bērna, jāsasilda rokas, skolotājam — sirdi! Es visu mūžu vadījos pēc šī principa.

M.Jaudzema

Vienā naktī demolētāji Preiļos nodarījuši zaudējumus 212 latu apmērā

● Raiņa bulvārī iepretī Preiļu poliklīnikas ēkai huligāni nolauzuši trīs zaļojošas liepiņas. Vienai no tām atplēsta puse zaru vainaga. Pat saārstēts šis kociņš nekad vairs nebūs tik kupls un skaists, kāds tas būtu varējis izaugt pēc gadiem. Foto: M.Rukosjevs

Par bēdīgu un neizskaidrojamu «tradīciju» Preiļos pēdējo mēnešu laikā ir kļuvusi huligānu darbošanās naktīs pēc kārtējiem jauniešu atpūtas pasākumiem. Regulāri tiek apgāzti atkritumu konteineri un pa ielu izmētāts to saturs. Dabū ciest arī reklāmas stendi, kā informē individuālā uzņēmuma «Sižets» īpašnieks Jānis Zarāns, kopš gada sākuma stikli kino reklāmas stendos izsīsti jau SEŠAS reizes (pēdējoreiz – aizvadītajās brīvdienās).

Naktī no 5. uz 6. jūniju demolētāji ķērušies klāt Raiņa bulvārī sastādītajām Holandes liepiņām. Trīs jaunie un jau iesakņojušies kociņi nolauzti, pārplēsti uz pusēm un sabojāti tiktāl, ka, acimredzot, ies bojā.

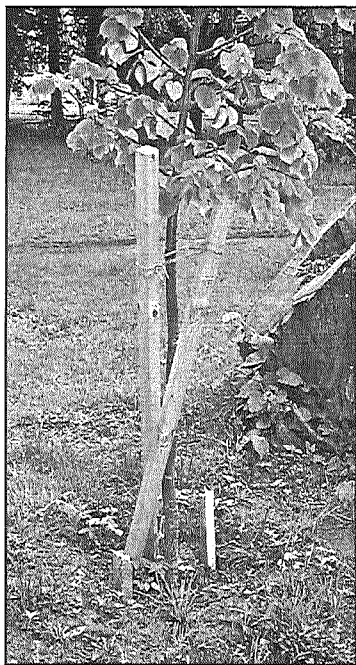
SIA «Preiļu saimnieks» apzālumošanas speciāliste Zenta Igoļniece saka: — Sāp sirds ne tikai par bojā gājušajiem kociņiem, bet arī par to necieņu, ko huligāni izrāda pret citu cilvēku darbu un pūlēm sapost pilsētu, veidojot to skaistu un pievilcīgu. Esmu pārliecināta, ka šādā rīcībā nav vainojami pieaugušie, bet gan jaunieši, kuras pārņēmusi visatļautība.

Pavasari Raiņa bulvārī iestādītās Holandes liepiņas tika atvestas no Salaspils botāniskā dārza. Tās tika rūpīgi koptas un laistītas. Pat balsta mietņus izgatavojām stabilus, rokas resnumā, lai tos nevarētu viegli izraut vai salauzt. Taču huligāni laikam bijuši sportis-

ki spēcīgi, jo vairākās vietās mietiņi pārlauzti (attēlā pa labi). Vienai no sabojātajām liepiņām atlauzts zars, otra no galotnes līdz vidum pārplēsta uz pusēm, bet trešā nolauzta un tikai vienā pusē turas uz mizas. Domāju, ka šos kociņus vairs nevarēs izglābt. Tie būs jānozāgē, cerot uz to, ka no atlikušās stumbra daļas tiks izdzītas atvases, kas ar laiku varētu veidot vainagu.

Kā informē Z.Igoļniece, aprēķināti arī zaudējumi, tie sasniedz 212 latus. Vai vainīgie tiks atklāti, tas ir Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieku ziņā. Viņiem vēl jātieks skaidrībā arī ar iepriekš ierosināto krimināllietu, kad kādu naktī maijā tika nozagtas septiņas tikko iestādītās tūjas pie Brāļu kapiem. Arī šajā gadījumā SIA «Preiļu saimnieks» tika nodarīti zaudējumi aptuveni 100 latu vērtībā.

Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieka vietnieks, kārtības policijas priekšnieks Aleksandrs Bodganovs uzskata, ka huligāniskās darbības, kas pēdējā laikā pēc jauniešu atpūtas un izklaides pasākumiem pilsētā atkārtojas regulāri, tiek veiktas apzināti. Lai gan sarīkojumu laikā vienmēr notiek dežūras, uz katra ielas stūra policistu nenoliksi. Ja kādam ir konkrēts mērķis – apgāzt atkritumu konteinerus, izdaudzīt stiklus vai nolauzt kociņus, šis mērķis tiks sasniegts pēc tam, kad policista tuvumā nebūs, viņš komentē situāciju. Par iespēju labāk nodrošināt sabiedrisko kārtību pilsētā nakts stundās policijas pārvaldes

vadība vairākkārt apspriedusies arī ar Preiļu novada domes atbildīgajiem darbiniekiem. Domniekiem ieteikts iegādāties un uzstādīt novērošanas kameras, kā tas tiek darīts citās Latvijas pilsētās.

Pēc kārtības policijas priekšnieka A.Bodganova domām, daudzoņu audzināšanā maz palīdz arī piespriests sods par šādu pārkāpumu izdarīšanu. Parasti vainīgie ir nepilngadīgie, kuru vietā naudas sodu 10 vai 15 latu apmērā samaksā vecāki. Iedarbīgāk būtu, ja tos, kuri nolauzuši kociņu un pieķērti, liktu pie sabiedriskajiem darbiem, piemēram, sabojātā kociņa vietā iestādīt 10 jaunus.

L.Kirillova

POLICIJAS ZIŅAS

No 31. maija līdz 7. jūnijam Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 68 iesniegumi. Tajā skaitā bijušas 18 huligāniskas darbības, viens ugunsgrēks, deviņas zādzības, deviņi ceļu satiksmes negadījumi, četri ģimenes skandāli, kā arī 18 ekonomiska rakstura noziegumi.

Avārijā cieta motocikla vadītājs un pasažieris

31. maijā, ar motociklu «Jawa 250», kuram nebija valsts numura zīmes, no lauku ceļa izbraucot uz galvenā ceļa Rožupe – Rudzāti (5. kilometrā), motocikla vadītājs, 1986. gadā dzimušais Sergejs nepalaida garām braucošo automašīnu Audi-100. Rezultātā notika sadursme, kurā bojāti abi transportlīdzekļi. Motocikla vadītājs un pasažieris, 1988. gadā dzimušais Ainārs ar dažādām traumām medicīniskās palīdzības sniegšanai tika nogādāti Preiļu slimnīcā.

Izsīta logus un reklāmas stenda stiklus

3. jūnijā Preiļos pagaidām nenoskaidroti jaunieši izsītuši loga stiklu 1950. gadā dzimušajai Ņinai piederošajā dzīvoklī.

Policijas pārvaldes dežūrdalā saņemts iesniegums par to, ka 5. jūnijā Preiļos izsīsts stikls arī individuālajam uzņēmumam «Sižets» piederošajā kino reklāmas stendā. Policija noskaidro vainīgās personas.

Līvānos nozaga mopēdu

4. jūnijā Līvānu iedzīvotājs, 1964. gadā dzimušais Leons konstatēja, ka ir nozagts viņam piederošais mopēds «Stella», kas bija atstāts bez pieskatīšanas pie bāra «Vindex».

Nogādāta slimnīcā ar cirstām brūcēm

4. jūnijā Līvānu slimnīcā ar cirstām brūcēm rokā un gurnā nogādāta 1978. gadā dzimušā Jūbova. Personu, kas sievietei nodarījis šīs traumas, policija jau noskaidrojusi.

Aiznesa līdzī televizoru ar pulti un antenu

5. jūnijā no kādas dzīvojamās mājas Preiļos, zagli aiznesuši 1962. gadā dzimušajai Intai piederošo televizoru «Vestel», pie reizes paķerot līdzī televizorvadības pulti un antenu. Policijai noskaidro vainīgās personas.

Uzlauzot griestus, iekļūst veikalā Pelēcos

5. jūnijā saņemta informācija par to, ka, pārzāgējot bēniņu durvju piekaramo atslēgu un uzlauzot griestu dēļus, zagļi iekļuvi SIA «Kniks» piederošajā veikalā Pelēcu pagastā. Garnāzēm bija sakārojuies alkoholisko dzērienu, līdzī aiznesti arī dažādi pārtikas produkti. Notiek lietas apstākļu pārbaude.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Pārkāpumu uzskaites punkti — no 1. jūlija

2004. gada 1. jūlijā spēkā stājas Latvijā vēl nebijis vadītāju kontroles mehānisms — Pārkāpumu uzskaites punktu sistēma. Ar tās projektu interesenti var iepazīties Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) mājas lapā www.csdd.lv.

Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas būtība: par dažāda rakstura un smaguma ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem paredzēts piešķirt soda punktus no 0-8. Soda punkti tiek piešķirti par pārkāpumiem, kas rada bīstamību ceļu satiksmē un tās dalībniekiem.

Piemēram, par braukšanu alkohola reibumā vai satiksmes negadījuma vietas atstāšanu pēc negadījuma paredzēts piešķirt maksimālo soda punktu skaitu — 8. Par šiem pārkāpumiem paredzēts arī bargs administratīvais sods: satiksmes negadījuma vietas atstāšanu pēc negadījuma — Ls 100 līdz 500 un vadītāja tiesību atņemšana uz diviem gadiem. Par braukšanu alkohola reibumā — sods ir līdz Ls 500 un tiesību zaudēšana uz laiku līdz trim gadiem.

Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas mērķis: nodalīt ļaunprā-

tīgos un regulāros ceļu satiksmes pārkāpējus no braucējiem, kas brauc saskaņā ar satiksmes noteikumiem. Tiem, kam satiksmes noteikumu pārkāpšana ir ikdienišķs ieradums, jārēķinās, ka viņi ne tikai saņems sodus, bet, uzkrājot soda punktus, būs spiesti noklausīties kursu drošas transportlīdzekļa vadīšanas jautājumos, kārtot eksāmenu ceļu satiksmes drošības jautājumos vai transportlīdzekļu vadīšanas iemaņu pārbaude, vai pat uz gadu būs jāšķiras no vadītāja tiesībām, ja sasniegts maksimālais uzskaites punktu skaits.

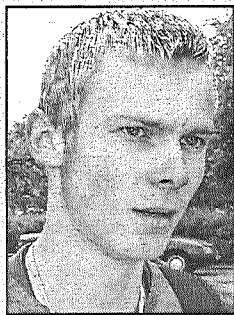
Maksimālais punktu skaits, ko drīkst «uzkrāt» nepieredzējis šoferis ar transportlīdzekļu vadīšanas stāžu mazāku par diviem gadiem, ir 10 punkti. Pārējiem transportlīdzekļu vadītājiem — 16 punkti.

Atbilstoši izdarītajam pārkāpumam reģistrētie punkti būs spēkā divus līdz piecus gadus atkarībā no pārkāpuma smaguma. Šie pārkāpumi tiks fiksēti transportlīdzekļu vadītāju reģistrā, kuru uztur CSDD.

Dž.Eglīte,

CSDD sabiedrisko attiecību speciāliste

Kā jūs domājat pavadīt šo vasaru?

Aigars Vulāns,
Preiļu
2. vidusskolas
skolēns no
Preiļiem:

— Man tagad vajag pabeigt visus darbus, kas saistīti ar mācībām, pēc tam varēšu domāt par atpūtu. Vēlos uz aptuveni divām nedēļām aizbraukt pie kāda ezera un mierīgi izbaudīt vasaru. Tās tāds šībrīža galvenais plāns. Tomēr vasara ir gara, un es iespēju atpūsties no visas sirds.

Pēteris Bivmanis,
zemnieks no
Silajāņu pagasta:

— Es vasaru noteikti pavadišu laukos. Tur man ir daudz darba, būs jāstrādā pie lopiem, jāvāc siens. Gan jau arī izdosies kādreiz aizbraukt pie kāda ezera izpeldēties! Tā arī būs visa mana atpūta.

Ilze Djubina ar meitu Austru
no Aizkalknes pagasta:

— Vasaru domāju pavadīt, ravējot dārzu un gatavojot sienu. Dažreiz aizbrauksim arī pie ezera atpūsties un papeldēties. Mums netālu no mājām ir ezers, uz to arī brīvajā laikā domājam doties. Tālākus pārbraucienus vai atpūtas ceļojumus neesam paredzējuši.

Antoina Pastare ar dēliem Jāni un Lauri
no Preiļiem:

— Bērni jūnija sākumā piedalīsies nometnē, kas notiks tepat Preiļos. Nometne ilgs 4 dienas, tās laikā bērniem būs ekskursijas pa Preiļiem, uz muzeju un tamlīdzīgi. Pārējo vasaras daļu dzīvosim pa laukiem. Tur būs jāravē dārzi, jāvāc siens, jāveic mājas remonts. Tālākus ceļojumus neplānojam, jo nav tik daudz naudiņas.

Kristīne Lazdāne,
Preiļu Valsts ģimnāzijas
audzēkne no
Preiļiem:

— Vasarā es noteikti braukšu prom no Preiļiem. Aizbraukšu padzīvot uz Ogri. Tur parasti ir grandioza Līgo svinēšana, un tāpēc arī es šos svētkus svinēšu tur. Vasarā domāju izklaidēties. Ceru šovasar iegūt autovadītāja tiesības, tāpēc jūlijā un augustā vajadzēs arī autokursiem laiku atlicināt.

J.Micāns

Foto: M.Rukosjuvs

SLUDINĀJUMI, APSVEIKUMS, LĪDZJŪTĪBAS

INSERVISS GROUP

PRECES UN PAKALPOJUMI UZ KREDĪTA

Visizdevīgākais kredīts jaunām un lietotām automašīnām.

**Avanss no 10%
% likmē no 1%
Kredīta termiņš līdz 5 gadiem.**

Izsniedzam naudas kredītu pret automašīnas ķīlu.

**Preiļi
Brīvības iela 2, tālr. 53 81125**

RUudzātu pagasta padome PĀRDOD IZSOLĒ ZEMI
pagasta centrā 0,45 ha platībā, kadastra numurs 7668-007-0419, zemes izmantošanas mērķis — komercapbūve.
Sākuma cena Ls 300.
Pieteikties rakstiski līdz 20.06.2004.
Tālr., fax 5378234.

13. jūnijā, plkst. 14.00 KAPUSVĒTKI
Krištopēņu kapos, **5. jūnijā, plkst. 10.00**
Krištopēņu kapu sakopšanas talka.

20. jūnijā, plkst. 15.00 KAPUSVĒTKI
Žogotu kapos, **19. jūnijā, plkst. 9.00**
Žogotu kapu sakopšanas talka.

11. un 15. jūnijā z/s pārdos diennakti vecus šķirotus broileraļus, jaunputnus (2-5,5 mēn.), dējējvistas (10-14 mēn.), Pekinas un Ruānas pīlēnus, pelēkos zoslēnus, galus (arī maina), barību, baltos platkrūšu tītarus pēc pasūtījuma. Štolderos 7.10, Raudaukā 7.15, Aizkalknē 7.25, Pelēcos 7.40, Ārdavā 7.55, Aglonā 8.15, Jaunaglonā 8.30, Aglonas st. 8.45, Baškos 8.55, Kastīrē 9.00, Anspokos 9.10, Galīšos 9.25, Riebiņos 9.40, Preiļos 10.00, Ančkinos 10.30, Vārkavā 10.40, Pīlīškās 10.55, Upmalā 11.10, Vanagos 11.30, Rožupē 11.40, Līvānos 12.00, Jaunsilavās 12.30, Zundānos 12.40, Turkos 12.50, Stekos 13.00, Rudzātās 13.10, Priekuljos 13.25, L. Anspokos 13.35, Smelteros 13.45, Polkoronā 13.55, Galēnos 14.05, Stabulniekos 14.20, Pienīgos 14.35. Tālr. 5321270 (vakaros), 6373382.

Pārdod

3-istabu dzīvokli bez ērtībām Preiļu centrā, steidzami. Tālr. 9940348;
autobusu KAVZ-685 1978. g., var rezerves daļās. Tālr. 9777368;
kombainu Džon Dier Heders 3,7m. Tālr. 9258998;
a/m Moskvic-412 braukšanas kārtībā. Tālr. 5321846 pēc 17.00;
a/m VW Passat Variant 1,8, 1988. g., TA, tonēti stikli, signalizācija. Tālr. 6739122;
a/m VW Golf 1,6D, 1990. g., 3 durvis, signalizācija, rūpnīcas lūka, labā tehn. stāvoklī par Ls 1250. Tālr. 9429775;
a/m Opel Kadett, 1,3, 1986. g. Tālr. 6739122;
T-150 smago disku šķivjus, graudu kalti 2,5 t, motora T-25 bloku ar klokvārpstu. Tālr. 8740239;
ierīci kartupeļu fri cepšanai. Tālr. 9457372;
lietotu bāra kafijas aparātu. Tālr. 9457372;
galdus un krēslus bāram. Tālr. 9457372;
profesionālo mikseri kokteiļiem. Tālr. 9457372;
šujmašīnu mehānisko ar galdiņu ļoti labā stāvoklī. Tālr. 5323968;
šujmašīnu overloks. Tālr. 8755200;
slaukšanas aparātu. Tālr. 6510294;
pirmpieni. 5350426, 6187765;
pacelēju - kūlīšu sējēju PTN-1 (linu), paštaisītu piekabi nelielam traktoram. T. 9286857;
reduktoru, klokvārpstu, cilindru (PD-8), «Jawas» zobratu, gredzenus u.c. detaļas. T. 6489756;
radiatorus (jebkādas markas a/m). T. 4621111;
rezerves daļas (AUDI - 100, 2.3i, 1992.g.izl., bamperi, dzinēja galviņu, Ls 25, sedans). T. 6266986, 9672360;
rezerves daļas (BMW - 315, 1982.g.izl., piekabes āķi, pakalējos lukturus, sēdekļus, priekšējo stiklu u.c.; VAZ - 2101, 03, 05). T. 6710942, 6176143;
rezerves daļas (BMW - 520i, 1985.g.izl., no vienas a/m). T. 9432365;

PVD Preiļu pārvalde
IZSLUDINA KONKURSU uz veterinārā eksperta vietu.
Pretendentiem griezties PVD Preiļu pārvaldē Daugavpils ielā 59, Preiļos, tuvāka informācija pa tālr. 6365638, 5307048.

SIA «KRISTA» Jēkabpilī, Ā. Elksnes ielā 5,
PĒRK CIRSMAS, MEZUS IPĀSUMĀ.
Tālr. Jēkabpilī 9404266, 9491441;
Preiļos 9424987; www.krista.lv
FORVARDĒRA PAKALPOJUMI, AUGSNES SAGATAVOŠANA.
Tālr. 9486779.

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas.
+12%, +18%.
Tālr. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 9161121.

rezerves daļas (FORD ESCORT, 1985.g.izl., priekšējo stiklu, ritošās daļas detaļas, amortizatorus u.c.). T. 9478322;
rezerves daļas (FORD SCORPIO, 5 pakāpju AK, starteri, bamperi, durvis, stiklus, lukturus un riepas ar diskem R-14 u.c.). T. 6200479;
rezerves daļas (FORD SIERRA, dzinēju, 2.0l, 6V, platos lukturus). T. 6402261;
rezerves daļas (MAZDA - 323, 1984.g.izl., pakalējo bamperi), AUDI COUPE motora pārsegu. T. 6703222;
rezerves daļas (OPEL KADETT, 1.3i; OPEL ASCONA). T. 6310334;
rezerves daļas (VAZ - 2101 - 07, lēti). T. 4621541, 6164836;
rezerves daļas (VAZ - 2106). T. 9266952;
rezerves daļas (VW PASSAT VARIANT, 1.6D, sajūgu komplektā, degvielas sūkni). T. 6454303;
rieņas (jaunas, 6,16-13 (155-330), VAZ, ar kamerām, divas), emaljētas kastroles. T. 4635143;
siju (priekšējo, MTZ-50, jaunu). T. 6454303;
traktoru DT-74 (darba kārtībā, Ls 350) vai maina pret ritentraktoru. T. 6101457;
uzkari (T-150, Ls 70). T. 6417920;
vālotāju (E 302), vācu HTS mucu. T. 6248262.

Pērk

privatizētu 1,5 istabas dzīvokli Preiļos. Tālr. 8755200;
pārtikas kartupeļus. Tālr. 6855348.

Meklē darbu

remontspējīgs B kategorijas šoferis ar praktisku datorprasmī, var strādāt katru fizisku darbu. Tālr. 5381820.

Šodien stāviet lielā gadu kalnā,
Tomēr apvārsni vēl neredz skats, —
Tāpēc spītējiet visām dzīves likstām,
Lai cik ātri griežas dzīves rats.

Sirsniņi sveicam Jāzepu Valaini un Janiņu Valaini dzimšanas dienās, vēlam no Dieviņa veselību, izturību, vienmēr labu omu un daudz precīgu dieniņu!

Valaiņi & Riekstiņi

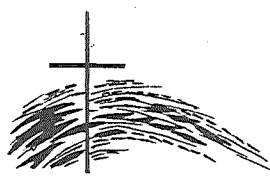
Firma «Skaitītāju serviss Latgalē»
Jums izdevīgā laikā, labā kvalitātē, nedārgi!
» Ūdens un siltumskaitītāji no Vācijas
» Uzstādīšana, pārbaude, apmaiņa
» Divu gadu garantija
» Serifikāts nr. 3682
Adrese: Daugavpils ielā 12, Preiļi
Tālr. 532222, 9474342.

Paziņojums par būvniecības publisko apspriešanu
P.Jefimovs nodod publiskai apspriešanai plānoto būvniecības ieceri — tirdzniecības centra būvniecību Centra laukumā nr.1, Rīgas ielā 88, Līvānos.
Informatīvie materiāli ir apskatāmi un savi priekšlikumi iesniedzami rakstiski no 2004. gada 9. jūnija līdz 7. jūlijam katru darbadienu no 8.30-16.00 Līvānu novada domē Rīgas ielā 77, Līvānos 303. kabinetā Līvānu būvvaldē.

Latgales Finanšu un investīciju kompānijas Preiļu filiāle piedāvā:
✓ kredītus pret nekustamo īpašuma ķīlu,
✓ pensionāriem: aizdevumus bez ķīlas, līzingu bez pirmās iemaksas.
Preiļi, Raiņa bulvāris 19, 8 kab. Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana) kultūras nama ēkā. Tālr. 5324164, 9142145.

PĒRK (nomā) zemi lauksaimnieciskai izmantošanai.
Piedāvāt virs 10 ha Jersikas, Rožupes, Vārkavas pagastos.
Tālr. 6164289.

Paldies SIA «Lettglas» tehniskajam direktoram I.Buša kungam, Jolantai un Vladimiram Kozloviem, Viktor LEUSA kolēģiem un rūpnīcas strādniekiem par palīdzību un atbalstu ģimenei lielajās bēdās, viņu pedēģīgā izvadot.
Sieva, dēls

Vēl galā nav darbs,
Vēl nebeidzās dziesma —
Iejaucās liktenis skarbs,
Nodzisa dzīvības liesma.
Šinī sāpju brīdī lai mūsu klusa,
bet patiesa līdzjūtība audzinātājai Marijai, DZĪVESBIEDRU zaudējot.
9. klase, vecāki

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdij tuvs un dārgs.
Sērojam kopā ar Mariju Volkovu,
DZĪVES DRAUGU smiltājā pavadot.
Rušonas pamatskolas darbinieki

Skumstam kopā ar Mariju Volkovu,
no VĪRA atvadoties.
Projekta grupa

Dzīve nestāvēs, dzīve tālāk ies.
Visas stigas viņā smelgs un dūks.
Tikai vienas trāvs.
Skumju brīdī, atvadoties no VĪRA,
esam kopā ar Mariju Volkovu.
Izglītības pārvaldes kolektīvs